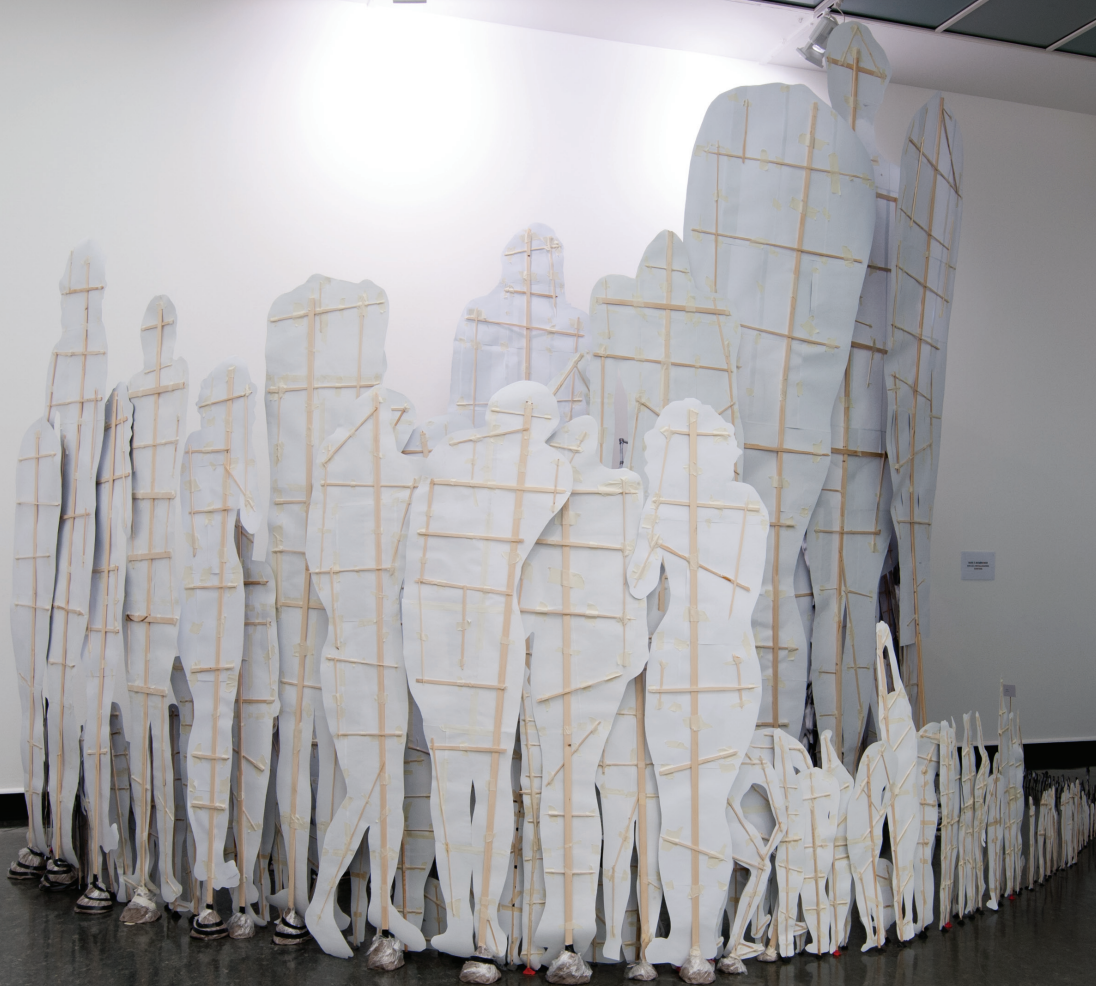

k:

Kunst- og designhøgskolen i Bergen
Bergen Academy of Art and Design

Rapport og planer 2012- 2013

INNHold:

1.	Innledning	3
1.1.	Om KHiB	3
1.2.	Styrets rapportering	4
1.2.1.	Styrets sammensetning / styret som kollegialt organ / styrets arbeidsform.	4
1.2.2.	Styrets arbeid med strategisk planlegging.....	5
1.2.3.	Mål- og resultatstyring, risikovurderinger	6
1.3.	Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK).....	6
1.4.	Samlokaliseringen	7
1.5.	Investeringsbehov og infrastruktur.....	8
2.	Resultatrapportering 2012.....	9
2.1.	Sektormål 1: Utdanning.....	9
2.1.1.	Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet.....	9
2.1.2.	Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen	12
2.1.3.	Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdanningssamarbeid	15
2.2.	Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning	17
2.2.1.	Virksomhetsmål 2.1: Kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid	17
2.2.2.	Virksomhetsmål 2.2: Rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale.....	23
2.2.3.	Virksomhetsmål 2.3: Stipendiatutdanning	24
2.3.	Sektormål 3: Formidling og samfunn	26
2.3.1.	Virksomhetsmål 3.1: Samarbeid med eksterne partnere.....	26
2.3.2.	Virksomhetsmål 3.2: Formidling av prosesser og resultater	28
2.3.3.	Virksomhetsmål 3.3: Verdiskapning og kunnskapsoverføring.....	31
2.4.	Sektormål 4: Forvaltning av ressurser.....	33
2.4.1.	Virksomhetsmål 4.1: Styring og organisering.....	33
2.4.2.	Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø	36
2.4.3.	Virksomhetsmål 4.3: Etske utfordringer og miljø	38
2.4.4.	Virksomhetsmål 4.4: Økonomiforvaltning	39
2.5.	Annen rapportering	42
2.5.1.	Oppfølging etter etatsstyringsmøtet	42
2.5.2.	Universell tilrettelegging	43
2.5.3.	Studentkapasitet	43
2.5.4.	Midler tildelt over budsjettkapittel 281.....	44
2.5.5.	Rapport om likestilling	45
2.5.6.	Større investeringsprosjekter	48
2.5.7.	Sikkerhet og beredskap	48
2.5.8.	Felles føringer	49

3.	Planer for 2013.....	51
3.1.	Sektormål 1: Utdanning og læringsmiljø.....	52
3.1.1.	Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet	52
3.1.2.	Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen	54
3.1.3.	Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdanningssamarbeid.....	55
3.1.4.	Virksomhetsmål 1.4: Etter- og videreutdanning	57
3.2.	Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.....	58
3.2.1.	Virksomhetsmål 2.1: Kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid.....	58
3.2.2.	Virksomhetsmål 2.2: Rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale.....	59
3.2.3.	Virksomhetsmål 2.3: Stipendiatutdanning	60
3.3.	Sektormål 3: Formidling og samfunn	61
3.3.1.	Virksomhetsmål 3.1: Samarbeid med eksterne partnere	61
3.3.2.	Virksomhetsmål 3.2: Formidling av prosesser og resultater.....	62
3.3.3.	Virksomhetsmål 3.3: Verdiskapning og kunnskapsoverføring	63
3.4.	Sektormål 4: Forvaltning av ressurser	64
3.4.1.	Virksomhetsmål 4.1: Styring og organisering.....	64
3.4.2.	Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø	66
3.4.3.	Virksomhetsmål 4.3: Etske utfordringer og miljø	67
3.4.4.	Virksomhetsmål 4.4: Økonomiforvaltning	68
3.5.	Plan for tildelt bevilgning for 2013.....	69
3.5.1.	Disponering av avsetninger.....	70
	Vedlegg	71

1. Innledning

1.1. Om KHiB

Kunst- og designhøgskolen tilbyr bachelorgrader og mastergrader innen design og kunst, og har stipendiater på doktorgradsnivå i det nasjonale stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Fra 1. august 2012 har KHiB følgende avdelingsstruktur:

- Avdeling for design
- Avdeling for kunst

Resultatutvikling og nå-situasjon

I 2012 har KHiBs ansatte i stor grad vært involvert i organisasjonsutviklingen fra 3 til 2 avdelinger. Så langt har dette vært en vellykket prosess der KU er tydeliggjort som en premisse for vår faglige aktivitet og utdanning. Administrative funksjoner er hovedsakelig samlet på fellesnivået.

Utforming av ny strategiplan 2012–2016 har hatt bred deltakelse fra ansatte og studenter, og ble godkjent i styret høsten 2011. 2012 var således første virkeår for den nye strategiplanen.

KHiB er en av de tre selvstendige institusjonene i Norge som tilbyr skapende og utøvende kunstutdanning på høyere nivå. KHiB har et nasjonalt oppdrag for å tilby BA, MA og stipendiatutdanning (PhD-nivå) innen kunstfagene. Vi har høy kvalitet på våre fagområder, og arbeider aktivt med å rekruttere fagpersoner med høyeste kompetanse. For å sikre fornyelse og relevans benytter KHiB i stor utstrekning åremålstilsetninger for faglige stillinger, i samsvar med universitets- og høyskoleloven. Åremålstillinger gir oss også mulighet til kontinuerlig å måle oss på et internasjonalt høyt nivå.

Internasjonalt samarbeid er integrert i våre fagfelt. En betydelig del av fagstaben ved KHiB er ikke norsk, noe som gir et dynamisk miljø med stor bredde og tilgang til internasjonale nettverk. Masterstudiene annonseres internasjonalt og antallet utenlandske søkere er høyt. Også i blant stipendiatene er det rekruttert flere ikke-norske de siste årene. KHiB prioriterer å knytte til seg faglig ansatte med internasjonal, høy kompetanse, uavhengig av nasjonalitet. KHiB har et bevisst forhold til sammensetning av ansatte og studenter, både knyttet til faglige kvalifikasjoner, nasjonalitet og kjønn.

Kunstnerisk utviklingsarbeid (KU)¹ og forskning ved KHiB har økende fokus gjennom organisasjonsutviklingen og er ytterligere styrket gjennom prosjekter og dialog blant faglig ansatte. Omorganiseringen til en avdeling for kunst og etablering av grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid har tydeliggjort infrastruktur og organisasjon på dette området.

---

¹ Kunstnerisk utviklingsarbeid omtales heretter med forkortelsen KU der dette er hensiktsmessig. Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning omtales tilsvarende som KU og F, eller KU/F.

Undervisningsstrukturen ved KHiB bygger på studieplaner fra Kvalitetsreformen 2002–2004, med mulighet for studenter til å legge opp individuelle studieløp på tvers av avdelingene. KHiB har nye studieplaner med beskrivelser av læringsmål og læringsutbytte, tilpasset det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. De nye planene ble behandlet av styret høsten 2011 og gjelder fra studieåret 2012/13, med de nødvendige overgangsordninger. I 2012 er det startet en revisjon av KHiB sitt kvalitetsutviklingsprogram (KUP).

KHiB har høy gjennomstrømning, om lag 98 % av studentene gjennomfører sine studier på normert tid. Den årlige studentundersøkelsen viser også at våre studenter i all hovedsak studerer på heltid.

Kunst- og designhøgskolen har operatøransvaret for det nasjonale Program for kunstnerisk utviklingsarbeid som nå omfatter stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet. Midler til programmet tildeles institusjonen over kap. 281.

KHiB har en særdeles utfordrende og ressurskrevende lokalisering ved at vår virksomhet foregår i 6 ulike bygg. Avdeling for design har tilholdssted i 3 forskjellige bygg: i Strømgaten, Kong Oscarsgate og i Marken. Den nyopprettede Avdeling for kunst er spredt i fem forskjellige bygg: to bygg i C. Sundts gate, i Strømgaten, Vaskerelven og i Marken. Hovedadministrasjonen er lokalisert i Strømgaten. Situasjonen er svært uhensiktsmessig og fortgang i byggesaken er påkrevet (se kap. 1.4.) Forprosjektet for ny kunst- og designhøgskole i Møllendal ble i mai 2012 godkjent av Kunnskapsdepartementet, og i oktober 2012 av Finansdepartementet. Realisering av nybygget vil være vesentlig for KHiBs ståsted som nasjonal premissleverandør for kunstnerisk utviklingsarbeid og kunstfaglig utdanningsinstitusjon på høyeste nivå.

1.2. Styrets rapportering

1.2.1. Styrets sammensetning / styret som kollegialt organ /styrets arbeidsform

Styret er godt fornøyd med resultatoppnåelsen for 2011. Styret opplever særlig at samarbeidet med administrasjonen er meget godt og profesjonelt, og at det tilrettelegges godt for styrets utøvelse av sine oppgaver og forpliktelser. Styret oppfatter at styret som kollegialt organ har fungert godt. I 2012 var styret spesielt engasjert i omorganiseringen til én kunstavdeling.

I 2009 vedtok styret nytt valgreglement, og dette er nå i samsvar med normalordningen i Universitets- og høyskoleloven. Konsekvensen ble at:

- antallet valgte representanter fra fagstab har økt fra to til tre
- prorektor ikke lenger er fast medlem av styret, men rektors stedfortreder
- ett medlem valgt av teknisk/administrativt ansatte
- to medlemmer valgt av studentene
- fire eksterne medlemmer blir oppnevnt av departementet
- rektor er styrets leder

I 2012 hadde KHiB nye eksterne styremedlemmer, med personlige varamedlemmer. Ordningen med personlige varamedlemmer fungerer godt.

Studentrepresentantene velges for 1 år og trådte inn i sine verv fra oktober 2012. Det har vært krevende å få til valg av studentrepresentanter på et tidspunkt som innebærer at disse kan delta på høstens første styremøte. Dette har blant annet sammenheng med at studiestart kommer tett opp mot dette. Gjennom godt planlagt informasjonsarbeid har man i 2012 gjennomført valg av studentrepresentanter på et tidligere stadium. Vi opplever i denne sammenheng et mer engasjert studentråd.

Studentrepresentanter skifter hvert år og erfaringsoverføringen fra avgående representanter til de nye er gjennomgående liten. Denne utfordringen må studentdemokratiet i første rekke selv ta tak i.

1.2.2. Styrets arbeid med strategisk planlegging

I 2012 hadde styret 7 møter. Ett av møtene var en utvidet styresamling med mellomlederne hvor organisasjonsutvikling og søknad om status for å bli vitenskapelig høgskole var hovedtema.

Styrets hovedsaker i 2012 grupperes slik:

- Ledelse
  - Organisasjonsutvikling
  - Ansettelse av ny dekan på Avdeling for kunst
  - Etatstyringsmøte
  - Opprettelse av Råd for samarbeid med arbeidslivet
- Oppfølging av Riksrevisjonens merknader
  - Riksrevisjonen hadde ingen merknader til virksomheten ved KHiB i 2011
- Byggesak
  - Forprosjekt, avsluttet i januar 2012
  - Oppfølging av forprosjekt, godkjent av KD i mai 2012 og FD i oktober 2012
  - Kontinuerlig tema på styremøtene
- Økonomi
  - Budsjettpanlegging
  - Revisjon av budsjettfordelingsmodellen. Innføring av incentivordning.
  - Avdelingenes virksomhetsplaner
  - Oppfølging av månedsregnskap og årsregnskap
  - BOA-reglement
- Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning
  - Sammenslåing av kunstavdelingene til en avdeling – Avdeling for kunst
  - Etablering av fast presentasjonssted for kunstnerisk utviklingsarbeid – Rom8
  - Status og planer fast punkt på hvert styremøte
- SAK
  - Redusere sårbarhet ved administrativt samarbeid – etablering av samarbeid på anskaffelsesområdet med UiB, NHH og HiB
  - Faglig samarbeid med bl.a. Griegakademiet og med Kunstmuseene i Bergen
- Operatøransvaret for Program for kunstnerisk utviklingsarbeid
  - Diskutert styrets rolle og ansvar – oversendt KD for avklaring/tydeliggjøring av administrative rutiner

- Rekrutteringssaker
  - Nytt personalreglement er godkjent
  - Kunst- og designhøgskolens styre er tilsettingsorgan for alle faglige stillinger.
- Studiesaker
  - Nye studieplaner på alle nivåer
  - Implementering av vurderingskriterier
  - Oppfølging av kvalitetsutviklingsprogrammet
  - Innføring av læringsmål og vurderingskriterier
  - Revitalisering av LMU

Viktige saker i 2012 som følges opp i 2013:

- Oppfølging av strategiplan
- Søke akkreditering som vitenskapelig høyskole
- Nytt bygg for KHiB
- Organisasjonsutvikling ved Avdeling for design og i administrasjonen.
- SAK
- Organisering av praktisk-pedagogisk utdanning
- Revidere kvalitetsutviklingsprogrammet
- Arbeide for effektivisering og redusere sårbarhet ift administrative oppgaver og rutiner

1.2.3. Mål- og resultatstyring, risikovurderinger

Styret involveres årlig i diskusjon om mål og risikovurderinger før rapport og planer ferdigstilles. Ledergruppen ved kunst- og designhøgskolen arbeidet intensivt med å etablere praktisering av risikovurderinger da dette kravet var nytt for noen år siden. For 2011 ble risikostyring endret i tråd med departementets mal, slik at vurdering av akseptabel risiko og restrisiko er tatt med. Arbeidet med risikovurderinger oppleves som konstruktivt og viktig, og gjøres også på avdelingsnivå i arbeidet med virksomhetsplanene.

I 2012 fastsatte KHiB også egne virksomhetsmål. Disse følger av vår strategiplan for perioden 2012-2016.

Styret har utarbeidet årsplan hvor punktene for mål- og resultatstyring og risikovurderinger er tidsmessig koordinert med ledergruppens arbeid, budsjett og rapport og planer. For å tydeliggjøre verdien av risikovurderingene vil vi i 2013 gjøre noen endringer i prosessen slik at arbeidet med risikovurderinger følger budsjettarbeidet i større grad.

1.3. Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)

Kunst- og designhøgskolen har tatt utfordringen fra SAK på alvor og vurderer fortløpende ulike muligheter. Administrativt søker vi aktivt samarbeid med institusjonene i Bergensområdet og gjennomgående er KHiB opptatt av å profesjonalisere det administrative arbeidet og redusere sårbarhet. I arbeidet med administrative systemer og IKT-sikkerhet benytter vi oss av de fellestiltakene som er etablert og igangsatt i sektoren.

KHiB ser det som ønskelig over tid å utvikle seg til en større institusjon, både fordi det av faglige hensyn ville være gunstig med en utvidet fagportefølje, og for å sikre en mer robust drift. Dette er en utfordring som er adressert gjennom strategisk plan 2012-2016. Videre vil dette ha fokus i utredninger omkring potensialet for nye studieplasser.

Kunst- og designhøgskolen er involvert i følgende konstellasjoner for samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon nasjonalt:

- Deltakelse i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, herunder stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet, med konsentrasjon av faglige ressurser nasjonalt omkring kunstnerisk utviklingsarbeid.
- I 2012 har Kunst- og designhøgskolen samarbeidet med Griegakademiet, Institutt for musikk, UiB (GA) i forbindelse med organisering av den nasjonale stipendiatsamlingen i Bergen. Samlingen tok sted både på KHiB og på GA og ble ansett som en vellykket og velgjennomført samling.
- I 2012 har Kunst- og designhøgskolen inngått en formalisert samarbeidsavtale med Kunstmuseene i Bergen hvor hovedmålet er å videreutvikle den internasjonale kunstnerisk utviklings- og forskningskonferansen Sensuous Knowledge, samt andre seminarer og symposier hvor kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning er i forkant. Det vil også være et mål at samarbeidet skal bidra til at Bergen fremstår som en enda mer attraktiv og dynamisk kulturby.
- Fortløpende kontakt på rektornivå med KHiO og NMH om utfordringer og strategier.
- Det er opprettet et Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid i UHR ledet av KHiB, KHiO og NMH med deltakelse fra alle kunstutdanninger i Norge.
- KHiB har etablert et samarbeid med Kriminalomsorgen region vest, hvor formålet blant annet vil være å få utviklet et etter- og videreutdanningstilbud for faggrupper som arbeider med risikokommunikasjon.
- SAK-innkjøpsprosjekt. KHiB er, sammen med de øvrige utdanningsinstitusjonene i Bergen (UiB, HiB, NHH og KHiB), en del av et SAK-innkjøpssamarbeid. Prosjektet er gitt SAK-midler fra KD f.o.m. 2011, men ble startet opp i februar 2012. KHiB har forventninger til at samarbeidet mellom utdanningsinstitusjonene i Bergen, og med UiB som kompetansesenter, kan gi positive effekter på anskaffelsesområdet for alle institusjoner.
- Videre har vi sett på muligheter til å knytte til oss økt kompetanse på Felles studentsystem, der KHiB ønsker å utvide bruken av systemet.
- For øvrig er de faglige samarbeidskonstellasjonene prosjektrelatert og i mange tilfelle mer internasjonalt enn nasjonalt orientert.

1.4. Samlokaliseringen

Arbeidet rundt nybygg og samlokalisering har også i 2012 vært viktig for Kunst- og designhøgskolen. Forprosjektet etter optimaliseringsfasen ble, i samarbeid med Statsbygg, ferdigstilt i desember 2011. Etter ekstern gjennomgang våren 2012 ble forprosjektet godkjent av Kunnskapsdepartementet i mai 2012 og av Finansdepartementet i oktober 2012.

Dagens situasjon med mange og spredte lokaler gir ikke rom for effektiv drift, gode faglige og sosiale møteplasser for studenter og ansatte, fleksibel drift og videre utvikling av faglig arbeid på tvers av fagområdene. En MA student i semesterevalueringen beskriver sin situasjon slik:

”Den største utfordringen er at verkstedene ligger spredt rundt i byen, fremfor å være samlet på ett sted. Det er alt for trangt på arbeidsplassene (...) og dette gjør det vanskelig å jobbe og konsentrere seg der.”

Startbevilgning til nytt bygg er en forutsetning for KHiBs utvikling. At slik bevilgning ikke ble gitt i statsbudsjettet for 2013 skaper en utfordrende situasjon, ikke minst i forhold til dagens lokaler.

Dagens leieavtaler utløper i henholdsvis 2015 og 2016. Med mindre det gis startbevilgning gjennom revidert nasjonalbudsjett vil det trolig bli forskyvninger i fremdriftsplanen for nybygg. Dermed vil det måtte forhandles om forlengelse av leieavtalene. Den usikre situasjonen gjør det vanskelig å forhandle for et gitt tidsrom for forlengelsen av samtlige avtaler og ikke minst i forhold til kostnader ved inngåelse av nye avtaler.

Forprosjektet var meget tidsmessig stramt og krevde stor grad av effektivitet og samarbeid både internt på KHiB, men også i forhold til Statsbygg og Snøhetta. Resultatet så langt innebærer et konsept som KHiBs styre mener vil være et godt grunnlag for den fremtidige faglige aktiviteten som skal skje her.

1.5. Investeringsbehov og infrastruktur

I desember 2012 mottok KHiB en ekstra tildeling til utstyr på 3,5 mill kr. Dette er svært velkomne midler som det er gjort rede for bruken av i avsnitt 2.5.4.

Det er likevel slik at KHiB fremdeles har et betydelig behov for å oppnå en tilfredsstillende utstyrssituasjon. Risiko- og sårbarhetsanalyser viser at det er betydelige utfordringer knyttet til infrastruktur og bygningsmasse.

Særlig knyttet til verkstedene opplever vi en utfordrende situasjon. Verkstedene er et fundament for å få gjennomført vårt utdanningstilbud. Med dagens bygningssituasjon er det ikke mulig å operere med et felles verkstedstilbud, og dermed har løsningen måttet bli mindre verksteder spredt i bygningsmassen. Dette gjør det umulig med felles bruk på tvers av utdanningene og avdelingene, samtidig som verkstedene i perioder er overfylte.

En ytterligere styrking av investeringsrammen vil være nødvendig for å få rettet disse forholdene, samt utjevne noen av de forskjellene vi ser mellom KHiB og de to andre nasjonale utdanningsinstitusjonene som tilbyr sammenlignbare utdanninger som oss (KHiO og NMH). KHiB trenger en snarlig oppgradering og modernisering av utstyrsparken for å unngå at forskjellene i konkurransefortrinn forsterkes de neste årene. Det må antas at en del utstyr med lang levetid også vil kunne benyttes i et nybygg. Det vises for øvrig til tidligere oversendt budsjettforslag for 2014.

2. Resultatrapportering 2012

Kunst- og designhøgskolen har i forhold til rapportering pr 15.02.12 til Database for høyere utdanning (dbh) registrert "har ikke data" på følgende rapporter:

Andre	Mottatte forretningsideer
Studentdata	Uteksaminerte allmennlærere valgfag
Studentdata	Videreutdanning for førskolelærere i barnehage
Studentdata	Videreutdanning for lærere i grunnskolen
Studentdata	Fullføring på utvalgte utdanninger
Dokument	Skikkethetsvurdering
Dokument	Kurs og undervisning i entreprenørskap
Personaldata	Internasjonal mobilitet

For bedre å tilpasse rapportering til KHiBs planer for 2012 er disposisjonen noe justert i forhold til den anbefalte strukturen i dokumentet «Rapporteringskrav for 2012». KHiBs dokument viser hvilke sektormål våre virksomhetsmål bidrar til gjennom ved å være sortert under ulike sektormålene.

2.1. Sektormål 1: Utdanning

Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

2.1.1. Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet

Kunst- og designhøgskolen skal utdanne kunstnere og designere som er ledende på sine felt og med kompetanse som er relevant for samfunnets behov.

KHiBs resultatmål:

Studietilbudet i ulike kunst- og designfag skal sikres ut fra nasjonale behov. KHiB skal ha studietilbud på bachelor- og masternivå innenfor følgende avdelinger/fagområder:

Avd. for design: Visuell kommunikasjon, fokus på nye medier; Møbel- og romdesign/interiørarkitektur; Praktisk Pedagogisk Utdanning

Avd. for kunst: inkluderer to- og tredimensjonal kunst, installasjon, video, lyd, nye medier, performance, fotografi, grafikk, keramikk/leire, tekstil, skapende kuratorpraksis

Etablere ny organisering med 2 avdelinger: Avd. for design og Avd. for kunst.

Undervisningen skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.

Internasjonal rekruttering til faglige stillinger skal videreføres.

Undervisningsomfang skal tilpasses ressurser og studenttall.

Studier innen nye medier på fagområde visuell kommunikasjon skal følges opp, i langsiktig samarbeid med de andre avdelingene. Utvidelse på masternivå skal vurderes. Dette forutsetter økt tildeling, jfr. KHiBs budsjettforslag for 2013.

Kapasitet for nye studieplasser skal utredes.

Utvikle og implementere ny strategi for EVU. Tilby et helhetlig EVU-tilbud fra høsten 2012 i samråd med fagansatte ved avdelingene og eksterne samarbeidspartnere.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KHiBs styringsparametre:					
Antall kvalifiserte søkere per studieplass	7,4	7,5	7,7	5,8	7,0
Antall studenter tatt opp			140	138	140
Antall EVU-kurs	10	7	5	7	12
Antall uteksaminerte kandidater ved institusjonen	110	124	118	112	110

Styringsparametre (kvalitative):

- Uteksaminerte kandidaters opplevelse av sin kunst- og designkompetanse som relevant i arbeidslivet.

Vurdering og måloppnåelse:

Tabellen viser at de kvantitative resultatmålene for 2012 er oppnådd for uteksaminerte kandidater og antall studenter tatt opp. Antall kvalifiserte søkere er noe under ambisjonsnivået, men vi har i snitt 5,8 søkere per studieplass og dette er tilfredsstillende.

Bachelorprogrammet i design er i løpet av de siste årene utvidet med nye studieplasser som representerer en satsting på nye medier. Utvidete kull, fra 14 til 24 studenter, har gitt både pedagogiske, logistiske og ikke minst arealmessige utfordringer. Fra høsten 2013 vil en ta opp 20 studenter til bachelorprogrammet i visuell kommunikasjon/nye medier. En vil tilsvarende øke opptaket til masterstudiene på design med 4 plasser.

Både innenfor visuell kommunikasjon og innen flere andre kompetanseområder er kunst- og designhøgskolens utdanninger styrket gjennom tilsetninger av ansatte med førstekompetanse.

Det kvantitative målet for etter- og videreutdanning (EVU) er ikke nådd for 2012. Aktiviteten er imidlertid oppadgående, og har fra 2012 sitt fundament i ny strategi med tilhørende retningslinjer. Strategien slår fast at EVU skal være tett knyttet til primærvirksomheten ved KHiB. Ett aktuelt tiltak er derfor å åpne og synliggjøre deler av det ordinære undervisnings-tilbudet for eksterne deltakere, slik Avdeling for kunst gjorde ved å tilby en serie åpne forelesninger i høstsemesteret. Hovedmålgruppe for EVU er praktiserende kunstnere og designere, samtidig som tilbudet også retter seg mot beslektete yrkesgrupper. En utfordring er å tilby kurs til interesserte deltakere som i stor grad ikke har mulighet til å betale for disse.

Seminarer, kurs og workshops kan arrangeres i samarbeid med eksterne partnere, men skal være faglig forankret i kunnskapsmiljøene ved Avdeling for kunst og Avdeling for design. I 2012 har KHiB for eksempel innledet et samarbeid med Faglig arbeidsutvalg for formgivingsfag i Hordaland fylkeskommune om EVU for lærere med kunstnerisk og designfaglig bakgrunn.

Bærebjelken i KHiBs EVU-tilbud er Skapende kuratorpraksis, et videreutdanningsprogram på masternivå. Videreutdanningen er organisert med faglige samlinger ved KHiB. Studentene bor og utvikler kunstprosjekter i hele landet.

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for kunstnere og designere er i dag et ettårig fulltidsstudium. Også for denne utdanningen kan det bli aktuelt å utvikle et samlingsbasert, toårig deltidsstudium. Innledende vurderinger er foretatt i 2012, og behovet for deltidsutdanning vil bli videre utredet i 2013. Undervisningsplanen for PPU er fornyet i 2012, med konsekvenser for undervisningens omfang og innhold. Nye eksamensformer er innført i fagdidaktikk. Fagmiljøet har i 2012 produsert videoen "Fra student til lærer", hvor PPU-studentene selv reflekterer over sine læringserfaringer:

<http://www.khib.no/norsk/studier/praktisk-pedagogisk-utdanning-15-april/>

Bachelor- og masterprogram i utvikling

KHiBs bachelor- og masterprogram i kunst og design har i 2012 vært berørt av flere endringsprosesser:

- Omorganisering av Avd. kunstakademiet og Avd. for spesialisert kunst til Avdeling for kunst, med ny ledelse og omfordelt ansvar for koordinering av undervisning, vurdering og eksamen.
- Opptak til og oppstart av avdelingens nye, felles bachelorprogram i kunst, med 45 førsteårsstudenter. Flere andreårsstudenter har valgt overgang til det nye programmet, mens tredjeårsstudentene fullfører bachelorprogrammet de ble tatt opp til i 2010.
- Ved Avdeling for design er antallet bachelorstudenter med spesialisering i visuell kommunikasjon fordoblet over tre år. Med nærmere 70 bachelorstudenter fra høsten 2012 og et utvidet undervisningstilbud innen design for nye medier, har fagmiljøet vokst både faglig og ressursmessig.
- Nye studieplaner, revidert i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, gjelder fra høstsemesteret 2012.
- I tillegg at læringsmål er innført, er også nye vurderingskriterier tatt i bruk fra høsten 2012. De nye kriteriene bidrar til forutsigbarhet og transparens ved semestervurdering og eksamen.

Studieplaner med læringsmål og informasjon om vurderingskriteriene er tilgjengelig på khib.no: <http://www.khib.no/norsk/studier/studiehaandbok/studieplaner/>

Ved begge avdelinger har endringene medført at faglig ansatte har måttet samarbeide på nye måter, og diskutere seg frem til felles løsninger på problemstillinger som har dukket opp underveis – faglige og organisatoriske, forutsette og uforutsette. Mange har tatt et krafttak og engasjert seg til beste for studenter og læringsmiljø. Omstillingen har ikke vært smertefri ved noen av avdelingene, men har like fullt vært preget av pågangsmot, innsatsvilje og lagånd.

Spesielt gledelig er det at organiseringen av Avdeling for kunst har styrket koblingen mellom kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) og utdanning. En tydeligere KU-basert undervisningsmodell er i fremvekst, og har resultert i flere markante prosjekter i 2012. Prosjektene omfatter undervisning på både bachelor- og masternivå, flere av dem er gjennomført i samarbeid med eksterne partnere. «Creating Space for Body and Mind», et kurs om kunst i offentlig rom, kan tjene som eksempel. Kurset kom i stand etter invitasjon fra Universitetet i Bergen, som ønsket innspill og idéer til et nytt læringscenter i Realbygget. Med utgangspunkt i det kunstneriske utviklingsarbeidet til flere av avdelingens professorer, utviklet studentene egne prosjekter i en realistisk kontekst og fikk innblikk i offentlig oppdragsvirksomhet: <http://www.khib.no/norsk/aktuelt/2012/12/kunst-i-offentlig-rom-i-realbygget/>

Også ved Avdeling for design er undervisningen i økende grad KU-basert, helt fra tidlig i bachelorstudiet. Flere kurs har nær sammenheng med fagstabens egne utviklingsprosjekter. Avdelingen har vektlagt prosjekter som skaper debatt og er med å påvirke samfunnsutviklingen. Tematisering av designerrollen har gått som en rød tråd gjennom 2012, med en undersøkende tilnærming til designeren som aktivist, igangsetter og entreprenør. Designeren som forsker var tema for masterstudentenes årlige fellesprosjekt.

2.1.2. Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen

Kunst- og designhøgskolen skal tilby et velfungerende læringsmiljø hvor studentene stimuleres til å være kritiske, selvstendige og utforskende. Studiene skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, og sikre relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning.

KHiBs resultatmål:

Evaluere og videreutvikle Kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP) i tråd med KHiBs faglige profil og størrelse.

Tydeliggjøre informasjon om vurdering og eksamen i KHiBs studieprogrammer.

Gjennomgå og revidere sentrale dokumenter som individuell utdanningsplan og studiekontrakt i tråd med nye studieplaner.

Høy gjennomføringsprosent skal opprettholdes.

Det skal fokuseres på ansvar for egen læring, krav til faglig progresjon og forpliktende deltakelse i studiemiljøet for studenter på alle trinn.

Fellesfaglige undervisningstiltak skal fortsatt stimuleres.

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KDs styringsparametre:					
Gjennomføring på normert tid		97,9 %	99,2 %	97,8 %	95 %
KHiBs styringsparametre:					
Oppslutning til semesterevalueringene	36,5%	35,5%	28,4%	48 %	50%

Styringsparametre (kvalitative):

- Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene (KD)

Vurdering og måloppnåelse:

Gjennomføring

Tall for studenter per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling tar utgangspunkt i de faglig ansatte i følgende kategorier: høgskolelektorer, førsteamanuenser og professorer.

Resultatmålene for gjennomføring viser en fortsatt høy måloppnåelse, særlig gjelder dette resultatet for gjennomføring av bachelorstudier, her er gjennomføringsprosenten 97,8 %. Det har hovedsakelig sin grunn i svært lav strykprosent. Men her er også noen studenter som har fått semestervurdering for høsten 2011 gjennomført våren 2012 pga utveksling, dette medfører at disse har produsert 60 studiepoeng våren 2012 og 90 totalt for 2012.

Hver student har en hovedveileder som er hans eller hennes faglige og institusjonelle hovedkontakt. Veiledning, individuelt og i mindre grupper, har en sentral plass i samtlige studieprogram. På bachelornivå utformer studentene sin individuelle utdanningsplan i samråd med hovedveileder. I masterprogrammene, hvor kjernen i utdanningen er den enkelte students masterprosjekt, utarbeider studentene en prosjektbeskrivelse som godkjennes av hovedveileder. Avdeling for design har i 2012 utformet og tatt i bruk en egen veiledningsavtale på masternivå. Avtalen beskriver forpliktelsene til student og hovedveileder, og signeres av begge parter. Mal for individuell utdanningsplan er revidert i tråd med nye studieplaner. Også andre dokumenter som regulerer studiene ved KHiB er gjennomgått og oppdatert.

Læringsmiljø og kvalitetssikringssystem

Kvaliteten i KHiBs utdanninger følges opp gjennom Kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP), der regelmessige undersøkelser og dialog med studenter og stab er satt i system. Semestervise styringsdialogmøter mellom ledelse og avdelinger er en viktig arena for vurdering av utdannings- og studiekvalitet. Gjennom styringsdialog og andre tilbakemeldinger er det tydeliggjort at fagmiljøene i 2012 har lagt ned et stort arbeid i å omsette nye studieplaner i konkrete undervisningstilbud. Undervisning og vurdering har blitt planlagt og gjennomført med utgangspunkt i fastsatte læringsmål. I semesterevalueringene gir studentene positive tilbakemeldinger når det gjelder sammenheng og progresjon i utdanningene. De opplever at de er integrert ved KHiB, faglig og sosialt, og de bekrefter at faglig ansatte samarbeider og bidrar til et godt læringsmiljø.

I 2012 har KHiB startet arbeidet med å redefinere innholdet i Kvalitetsutviklingsprogrammet slik at det reflekterer et oppdatert bilde av utdanninger som er i kontinuerlig utvikling. Når inndelingen i fagfelt og faglige enheter skjer etter andre prinsipper enn tidligere, er det nødvendig å vurdere hvorvidt KUP bør frembringe informasjon på nye områder og hvordan denne kunnskapen skal bli brukt og fulgt opp. Et revidert KUP skal være operativt fra høsten 2013. Systemet skal bygge videre på de beste egenskapene ved dagens KUP, blant annet ved å integrere kvalitativ og kvantitativ informasjon og sikre kontinuerlig dialog om utdanningenes innhold og relevans.

Læringsmiljøutvalget (LMU) har i 2012 fått nye retningslinjer og en sammensetning som reflekterer at KHiB nå har to avdelinger. De nye retningslinjene for LMU sitt arbeid tilkjenner et helhetlig perspektiv som integrerer fysiske, psykososiale og organisatoriske sider ved læringsmiljøet. For en utdanningsinstitusjon som huser en rekke verksteder og spesialrom, er det selvsagt vesentlig at det fysiske lærings- og arbeidsmiljøet er forsvarlig ivaretatt. Samtidig viser studentenes tilbakemeldinger at KHiBs spredte lokalisering i gamle og uegnede bygninger har negative konsekvenser for læring og samarbeidsklima. Plassmangel har blitt et økende problem i takt med at antall studenter har økt. Når fysiske møtesteder forsvinner, forringes den faglige dialogen som er avgjørende i kunst- og designutdanning. Dessverre er det ikke mulig å tilby likeverdige arbeidsforhold til KHiBs studenter når plass er et knapphetsgode stadig flere opplever at de må slåss om.

Nye vurderingskriterier

I KHiBs bachelor- og masterprogram skjer formell vurdering i form av semestervurdering ved slutten av hvert semester og eksamen ved avslutning av studiet.

For hvert studieprogram er det i 2012 utformet separate dokumenter som gir nærmere informasjon om vurderingsgrunnlag og vurderingskriterier, sammenholdt med læringsmålene som er fastsatt for det enkelte semester og for programmet som helhet. De nye vurderingskriteriene er felles for samtlige bachelor- og masterprogram, men kravene øker i takt med studentenes progresjon gjennom studieløpet.

Ved KHiB brukes karakterene *bestått* og *ikke bestått*. For hvert kriterium er det beskrevet hva som kreves for å oppnå karakteren *bestått* på henholdsvis bachelor- og masternivå. Tilsvarende er det beskrevet hva som kjennetegner prestasjoner som vurderes som *ikke bestått*. Listen for å oppnå karakteren *bestått* er lagt relativt høyt.

2.1.3. Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdannings samarbeid

Kunst- og designhøgskolen skal ha en nasjonal og internasjonal profil i studiene som reflekteres i sammensetning av ansatte og studenter og som bidrar til økt utdanningskvalitet.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde en stor andel av sine studenter på utveksling og et høyt tall på innreisende utvekslingsstudenter.

Avdelingene og faglig ledelse skal videreføre aktiv deltakelse i større nettverk som Nordplus (KUNO og Cirrus), Erasmus, Cumulus og ELIA². Avdelingene skal delta i internasjonale nettverk/fora og samarbeide med andre internasjonale utdanningsinstitusjoner i samsvar med planlagte tiltak i avdelingenes virksomhetsplaner.

- Avdelingene skal videreføre bruk av internasjonale gjestelærere til kurs og prosjekter.
- Videreføre nasjonal og internasjonal rekruttering til faglige stillinger.
- Sikre institusjonell forankring.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KHiBs styringsparametre:					
Antall utvekslingsavtaler			77	76	78
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	57	59	38	40	50
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud ³	12	12	12	12	12

Styringsparametre (kvalitative):

- Deltakelse i internasjonalt utdannings samarbeid
- Internasjonale gjestelærere og ansatte
- Nasjonalitet blant søkere og opptatte studenter

² Nordiske og europeiske nettverk for faglig samarbeid mellom institusjoner for høyere kunst- og designutdanning.

³ Tilsvarer tidligere rapportering av kunst- og designhøgskolens 2 MA-studieprogram, men nå i samsvar med definisjonen av emner á 10 studiepoeng.

Vurdering og måloppnåelse:**Utveksling og internasjonalt læringsmiljø**

Kunst- og designhøgskolen er relativt fornøyd med studentutvekslingen for 2012. Ambisjonen er 50 utvekslingsstudenter, vi har registrert 40 utvekslingsstudenter totalt for 2012, dette utgjør 12% av studentmassen. Det er fortsatt god balanse i utvekslingen med totalt 21 studenter inn til institusjonen og 19 utreisende.

Erasmus- og Nordplusnettverkene står for hovedtyngden av utvekslingen. Vi har flere innreisende enn utreisende studenter, noe som vi ser som et tegn på at vi har et godt omdømme. Kunst- og designhøgskolen er aktiv i å anbefale utveksling for studentene, og gjennom en rekke prosjekter og avtaler stimuleres muligheten for samhandling på tvers av landegrenser og kulturer.

I masterprogrammene ved kunst- og designhøgskolen tilbys undervisning både på norsk og engelsk, og vi rekrutterer internasjonalt. Vi organiserer norskkurs for internasjonale studenter. Veiledning foregår på det språk som er best tjenlig. Studieplaner og undervisningsplaner oversettes til engelsk.

Kunst- og designhøgskolen utlyser alle større faglige stillinger internasjonalt og investerer relativt store ressurser for å tiltrekke seg den beste fagkompetansen.

Arbeidet med internasjonalisering

Kunst- og designhøgskolens internasjonalt orienterte stab åpner for et vidt nettverk innen kunst- og designutdanninger og forskningsmiljøer, og gir studenter og stab arbeids- og visningsmuligheter i mange land. Eksempler på sentrale samarbeidsprosjekter er:

- Kunst- og designhøgskolen i Bergen er lead partner i en søknad for NE@XT – New European Creative Talent" til EU Culture Programme .
- KnowHowII, Leonardo da Vinci- finansiert prosjekt, foregår i samarbeid mellom universitet, næringsliv og kunstutdanninger på Island, i Danmark, England og Kunst- og designhøgskolen i Bergen.
- Avdeling for kunst har inngått et bilateralt samarbeid med University of West England, Bristol, om utveksling av stab og studenter.
- Avdeling for kunst har etablert et samarbeidsprosjekt for studenter, med Nottingham Trent University, basert på kunstnerisk utviklingsarbeid/artistic research.
- KHiB deltar i Nordic Sound Art, et nordisk samarbeid på MA-nivå i regi av KUNO.
- Avdeling for design deltar med arbeider i den årlige møbelmessen i Stockholm og i andre internasjonale designfora.
- Nylig inngått bilateral avtale med Universidade do Estado do Rio de Janeiro på grunnlag av faglig samarbeid.

Nettverk: Nordplus (KUNO og Cirrus), Erasmus, Cumulus og ELIA⁴.

Kunst- og designhøgskolen er aktiv i KUNO -nettverket. Studentene deltar i KUNO ekspressmobilitet, dette er deltakelse på kortere workshops normalt av en ukes varighet. Kunst- og designhøgskolen har også inngått avtale om ansattmobilitet, som innebærer at lærere og andre kan utveksles uten at det stilles krav om undervisning på mottaksstedet.

Kunst- og designhøgskolen deltar også aktivt på konferanser i regi av Cirrus, Cumulus og ELIA. Særlig designavdelingen har gjennom året bygget internasjonale relasjoner gjennom Cirrus- og Cumulus -nettverkene. Rektor er Vice President og medlem i Executive Board i ELIA. Faglig ledelse har gjennom årene deltatt i ulikt internasjonalt arbeid for akkreditering/kvalitetssikring av fagtilbud og institusjoner.

2.2. Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart, utføre forskning, kunstnerisk- og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

2.2.1. Virksomhetsmål 2.1: Kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid

Kunst- og designhøgskolens kunstneriske utviklingsarbeid og forskning skal ha høy internasjonal kvalitet, samt være utfordrende og undersøkende. Kritisk refleksjon og utveksling av prosess og resultat skal danne grunnlag for utvikling av kunnskap.

KHiBs resultatmål:

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved KHiB skal holde høy internasjonal kvalitet.

Videreutvikle samarbeidet med andre institusjoner, eksempelvis Griegakademiet ved UiB og Kunstmuseene i Bergen.

Videreføre og revitalisere *Sensuous Knowledge* i samarbeid med Kunstmuseene i Bergen. Det skal utvikles flere prosjekter med internasjonale forpliktete partnere.

Gjennomføre organisasjonsutvikling i 2 avdelinger: Avd. for design og Avd. for kunst.

Synliggjøring av KU-profiler og dokumentasjon av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Øke antallet strategiske KU-prosjekter, både gjennom interne tildelinger og eksternt finansiert virksomhet.

---

⁴ Nordiske og europeiske nettverk for faglig samarbeid mellom institusjoner for høyere kunst- og designutdanning.

Implementering av handlingsplan for arbeidet med å søke akkreditering som vitenskapelig høgskole.

NFR-prosjektet *Kunstnarleg verdiskapning (K-verdi)* skal sluttrapporteres.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KHiBs styringsparametre:					
Antall visninger/presentasjoner av KU-prosjekter				10	10
Regnskap/budsjett KU-prosjekter (1000 kr) ⁵	513/270	629/200	832/400	751/400	› 500/400

Styringsparametre (kvalitative):

- KU-resultater, inkludert utstillinger, publikasjoner og andre offentlige presentasjoner (resultatoppgåelse på forskning i forhold til institusjonens egenart) (KD)
- Samspill mellom KU, forskning og utdanning (KD)
- Deltakelse og verv i internasjonale nettverk, arrangør av internasjonale konferanser, deltakelse i internasjonale arrangementer.

Vurdering og måloppnåelse:

Med én kunstavdeling organisert i tre grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid (KU-grupper), har KHiB understreket betydningen av kunstnerisk utviklingsarbeid. Hver KU-gruppe ledes av en KU-leder. Sammen med dekan utgjør de tre KU-lederne, som alle er professorer, avdelingens faglige ledelse, med hovedansvar for planlegging og koordinering av utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid. De tre KU-gruppene inkluderer faglig ansatte og stipendiater. Avdelingens ca. 30 ansatte er fordelt i tre jevnstore KU-grupper, som alle har kunstnerisk utviklingsarbeid høyt på sin agenda.

De ansatte samarbeider også på tvers av KU-gruppene. Grunnlaget for tverrfaglig samarbeid er styrket og avdelingens Graduate Symposium, med månedlige seminarer, er hovedarena for KU-basert diskusjon. Graduate Symposium omfatter alle faglig ansatte og studenter ved avdelingen.

Ved begge avdelinger følges den enkeltes KU-innsats gjennom arbeidsplaner, medarbeider-samtaler og avdelingsseminarer. Også Avdeling for design jobber målrettet med å sikre en bredere forankring av kunstnerisk utviklingsarbeid som et felles anliggende, på tvers av fagområder og kompetansemiljø.

Gjennom hele 2012 har Avdeling for design vektlagt presentasjoner, erfaringsutveksling og

⁵ Resultatmål viser regnskap totalt i forhold til årets budsjetttramme til formålet. Kr 610' av kr 873' i regnskapet vedrører FoU-finansiert stipendiat.

dialog på felles arenaer for designfaglig utviklingsarbeid. Avdelingens ansatte bidrar til at design fremstår som et distinkt og sammensatt område i det norske feltet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Høy kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Både som institusjon og som operatør av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid har KHiB vært en pådriver i konsolideringen av kunstnerisk utviklingsarbeid som et eget kunnskapsfelt, nasjonalt og internasjonalt. I 2012 har professor og tidligere KHiB-rector, Nina Malterud, publisert artikkelen ”Kunstnerisk utviklingsarbeid – nødvendig og utfordrende”, en nøkkelttekst om hvordan kunstnerisk utviklingsarbeid har vokst frem i Norge og hovedutfordringene fagmiljøene står overfor. Artikkelen er publisert i det fagfellelevurderte tidsskriftet *InFormation - Nordic Journal of Art and Research*: <http://www.artandresearch.info/>

Kunstnerisk utviklingsarbeid ved KHiB skaper interesse i fagmiljø ved utdanningsinstitusjoner innenlands og utenlands, så vel som i de praktiserende fagmiljøene utenfor utdanningene. Denne doble relevansen er avgjørende for legitimiteten i det samtidige kunst- og designfeltet. Kontakten med eksterne ressurspersoner, aktuelle visningssteder og formidlingskanaler i feltet er derfor vesentlig å vedlikeholde.

Som i 2011 har KHiBs faglige ledelse lagt vekt på intern profilering av mulighetene i prosjektprogrammet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Prosjektet *Re:Place*, hjemmehørende ved Avdeling for kunst, er ett av fem prosjekter som ble tildelt støtte i 2012: http://artistic-research.no/?page_id=494 Støtten fra prosjektprogrammet beløper seg til 1, 3 millioner, fordelt over to år.

Med *Pictogram-Me – Visualisering av en vanskelig hverdag*, som ble tildelt støtte for en treårsperiode i 2011, har KHiB dermed to større prosjekter med støtte fra prosjektprogrammet.

Alle faglig ansatte ved KHiB er involvert i pågående KU- eller forskningsprosjekter. KHiB vurderer det som svært viktig at Norges forskningsråd fortsatt kan tildele midler til prosjekter som integrer KU og forskning, og at det er rom i forskningsrådet for prosjekter i tråd med institusjonenes egne strategier.

Internasjonalisering i kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Kunst- og designhøgskolens prosjekter har alltid internasjonale referanser, nettverk og partnere. Dette blir vektlagt ved tildeling av interne midler til KU-prosjekter. Årlig tildeling av interne kompetansemidler for studiereiser, konferanser og forprosjekt er også med på å styrke faglige nettverk og stimulere presentasjoner fra vår stab på internasjonale arenaer.

Komité for kunstnerisk utviklingsarbeid (Artistic Research Committee), som fordeler interne prosjekt- og publikasjonsmidler, møtes to ganger årlig, og er et viktig ledd for å sikre at KHiBs prosjekter er relevante i forhold til internasjonale diskurser og standarder. For publikasjonssøknader har man i en årrekke i tillegg praktisert internasjonal fagfellelevurdering før avgjørelse om utgivelse. Komité for kunstnerisk utviklingsarbeid har fem eksterne medlemmer, tre av dem er ansatt ved høyere kunst- og utdanningsinstitusjoner i andre europeiske land.

Stipendiatprogrammet er en hovedarena for kontinuerlig dialog om forventninger til kunstneriske resultater og refleksjon for doktorgradsnivået. Her er praksis fra andre land representert ved eksterne veiledere, nettverk og gjester. De tverrfaglige møtestedene i programmet bidrar til vitalisering av KHiBs KU-miljø, og gir mange nye kontakter. Høsten 2012 var KHiB, sammen med Griegakademiet, vertskap for stipendiatprogrammets årlige høstsamling, hvor visning og diskusjon av pågående prosjekter er hovedinnslaget. Stipendiatsamlingene bringer sammen stipendiater fra alle årskull, veiledere og andre ansatte med ansvar for oppfølging av stipendiatprogrammet ved egen institusjon.

KHiB deltar aktivt i internasjonale fora hvor artistic research drøftes, som i ELIA og andre internasjonale nettverk. Den norske plattformen for stipendiatprogrammet vekker stadig interesse internasjonalt. Rektor sitter i styret for PEEK (kunstnerisk forskningsråd i Østerrike), som også gir nyttige erfaringer tilbake. KHiB er medlem av Society for Artistic Research (SAR), som er utgiver for JAR, Journal for Artistic Research. JAR er nettbasert, og følges nøye med tanke på publiseringsutfordringene for kunstneriske prosjekter.

I samarbeid med Kunstmuseene i Bergen har KHiB i 2012 relansert konferansen Sensuous Knowledge (SK), som ble arrangert årlig i perioden 2004 – 2009, fra 2007 med støtte fra Norges forskningsråd. Konferansen opprettholdes som et internasjonalt forum, men aktualiserer og belyser KU på en utvidet arena, og blir en faglig møteplass for KU-institusjoner og formidlingsinstitusjoner. Konferansen gikk av stabelen i januar 2013:
<http://sensuousknowledge.org/>

Prosjekter og publikasjoner

I 2012 kjennetegnes fagmiljøene av god balanse mellom individuelle prosjekter og prosjekter hvor kunnskapsutvikling skjer ved at kolleger samarbeider. I tillegg til prosjektene som er støttet gjennom prosjektprogrammet, pågår en rekke produktive samarbeidsprosjekter ved begge avdelinger. Flere av disse har ekstern delfinansiering i tillegg til prosjektstøtte tildelt av Komité for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Det er etablert møteareaner, bl.a. i form av heldagsseminarer, KU-grupper og faglige presentasjoner i Rom8, der prosjekter løftes frem i en felles diskusjonskultur.

Avdeling for kunst, utvalgte KU-prosjekter i 2012:

- **Future Textiles:** Resultatene av flere års utforskning av feltet smarte tekstiler, digitale verktøy og ny teknologi ble i 2012 presentert gjennom to større utstillinger, ved Sogn og Fjordane Kunstmuseum i Førde og Nordnorsk Kunstmuseum i Tromsø. Det ble arrangert et internasjonalt seminar i forbindelse med utstillingen i Førde, og det ble utgitt en omfattende publikasjon som også viser resultater fra prosjektet. To arbeider fra prosjektet er innkjøpt, ett av Nasjonalmuseet og ett av Kunstmuseene i Bergen.
- **Mønster arbeider:** Professor Kari Dyrdal har presentert resultater av en lengre KU-prosess gjennom flere utstillinger hvor hun har presentert nye arbeider innen digitalvev og en bok med tittelen Mønster arbeider. Flere av hennes verk har blitt kjøpt inn av offentlige samlinger, og prosjektet har fått internasjonal oppmerksomhet.

- **Re:Place:** Prosjektet har i 2012 omfattet to utstillinger i Rom 8, KHiBs visningssted for kunstnerisk utviklingsarbeid, et tre dagers seminar og en serie gjesteforelesninger. I tillegg ble Re:Place presentert for et bredere KU-miljø under stipendiatprogrammets høstsamling i oktober.
- **Bridge to Bridge:** Fotoprosjekt som kombinerer arkivbilder med ny-generert materiale, gjennomført av førsteamanuensis Johan Sandborg. Resultatet ble presentert under utstillingen “Nabolag”, som inkluderte en serie stedsspesifikke kunstprosjekter i Bergens tidligere havneområde Damsgård.
- **Topographies of the Obsolete:** Prosjektet representerer en stedsspesifikk undersøkelse av post-industrielle områder, med utgangspunkt i den nedlagte Spode keramikkfabrikk i Stoke on Trent, England. Fabrikklokalene huser The British Ceramics Biennale, som har invitert KHiB til samarbeid. I prosjektet deltar også samarbeidspartnere høyere kunstuddanningsinstitusjoner i England, Danmark og Tyskland.

Avdeling for design, utvalgte KU-prosjekter i 2012:

- **Methodomania:** Utforskning og utvikling av designmetoder og -prosesser, med særlig vekt på brukervedvirkning. Innen design er det i dag stor vekt på menneskesentrerte designprosesser, og det blir argumentert for at det er viktig og riktig å ha brukerne i fokus. Stort engasjement for brukerne og høy grad av innlevelse og empati fører i teorien frem til bedre og mer innovative designløsninger. Pictogram-me utgjør en hjørnestein innenfor Methodomania.
- **The promised land:** Undersøkelse av hva visuell stedsidentitet er og kan være, samt hvordan det er mulig å engasjere og involvere innbyggerne i stedsutviklingsprosjekt. Prosjektet har forbindelser til Re:place-prosjektet ved Avdeling for kunst. Målet er å utvikle mer engasjerende og demokratiske stedsutviklingsprosesser og foreslå nye former for visuelle identiteter for steder.
- **Sanselig arkitektur:** Prosjektet søker å besvare spørsmålet «Hvordan opplever vi rom og arkitektur hvis vi ikke er i stand til å se, høre eller gå?». Utforskning av forholdet mellom rom, materialer og menneskelig sansning og persepsjon.
- **Fargen mellom kunst og design:** Undersøkelser av kvalifisert fargebruk hos kunstnere og arkitekter/designere som jobber tverrfaglig og/eller har utviklet paletter og systemer. Historisk og samtidig perspektiv. Transformering til relevante metoder og inspirasjonsmodeller for skapende arbeid i dag.
- **Bærekraftige formidlingsplattformer:** Gjennom en serie utstillinger i inn- og utland er det utviklet formidlingsplattformer som tematiserer kompleksitet i designprosesser, og vektlegger eksperimenter, ansvarlighet, gjenbruk, bærekraft og resultater.

Komité for kunstnerisk utviklingsarbeid har i 2012 tildelt kompetansemidler til 18 ansatte. 11 ansatte har blitt tildelt tverrfaglige prosjektmidler. Komitéen har innvilget fire av sju søknader om støtte til KU- og forskningsprosjekter. Slik prosjektstøtte er tildelt:

- Professor Eamon O’Kane: *Froebel Studio: A History of Play*
- Høgskolelektor Wencke Qvale: *Contemporary Art and the Sublime*
- Førsteamanuensis Amber Frid-Jimenez: *Research in support of Data is Political*
- Professor Anne-Helen Mydland og Professor Il Neil Brownsword: *Topographies of the Obsolete*

Komitéen har vurdert tre søknader om publikasjonsmidler, to av disse er sendt videre til eksternt fagfelleevaluering:

- Professor Eamon O’Kane: *Froebel Studio: A History of Play*
- Førsteamanuensis Johan Sandborg og Professor Il Duncan Higgins: *In a Place like this*

KHiB har i 2012 utgitt følgende fagfellevurderte publikasjoner:

- **Mønster arbeider:** Boken dokumenterer professor Kari Dyrdal sitt kunstneriske utviklingsarbeid ved KHiB i perioden 2007 - 2011. Prosjektet har tittelen "Jacquard-fortellinger" og er en undersøkelse av mønster og digital vev. I tillegg til dokumentasjon i bilder og Dyrdals egen tekst, inneholder boken artikler av Jorunn Veiteberg og Ben Highmore. Boken har tekst på norsk og engelsk.
- **Folly:** Boken gir et kritisk innblikk i idéene bak det kunstneriske arbeidet til professor Sunniva McAlinden og kunstverkenes teoretiske utgangspunkt. McAlindens startpunkt er en bok av Gilles Deleuze, "The Fold: Leibniz and the Baroque". Sven-Olov Wallenstein bidrar med tekst i boken.

I 2012 ble det tilført kr 400' i nye budsjettmidler til KU-prosjekter og KU-administrasjon. I tillegg kommer overførte KU-prosjektmidler fra tidligere år. Regnskapet for 2012 viser kr 752', herav kr 592' forbruk på aktive KU-prosjekter, kostnader ved stipendiat kr 62' og KU-komite kr 97'.

Faglig ansattes utstillinger, verk og oppdrag

De faglig ansatte ved KHiB er aktive kunstnere og designere som bruker sin kompetanse i ulike funksjoner og roller. Deres virksomhet kan omfatte utstillinger i inn- og utland, produktutvikling på oppdrag fra eksterne partnere, utsmykninger, kurator- og juryarbeid, sensurering ved andre utdanningsinstitusjoner, artikler, foredrag og bøker. Virksomhet og resultater spenner fra kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning til formidling i former hvor det kan være glidende overganger mellom de ulike aspektene ved en enkeltes faglige virksomhet.

Oversikt over kunstnerisk utviklingsarbeid, utstillinger, oppdrag og annen faglig virksomhet finnes i presentasjonene av de faglig ansatte på KHiBs hjemmeside, samt i deres årlige KU-rapporter: <http://student.khib.no/index.php/khib/KU-FoU/FoU-Rapporter>.

Akkreditering som vitenskapelig høgskole

Som fastsatt i vår strategiplan har KHiB i 2012 påbegynt arbeidet med å søke akkreditering som vitenskapelig høgskole. NOKUT har lagt til rette for at KHiB og Kunsthøgskolen i Oslo kan søke om akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendiatprogram og akkreditering som vitenskapelig høgskole i en samlet prosess. Det er utarbeidet egne retningslinjer for en slik prosess, og KHiB har gjort nødvendig forarbeid med sikte på å levere søknad i 2013.

2.2.2. Virksomhetsmål 2.2: Rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale

Kunst- og designhøgskolen skal videreutvikle det kunstneriske utviklingsarbeidet gjennom strategisk rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale.

KHiBs resultatmål:

Sikre gode prosesser for rekruttering av fagstab, forankret i et strategisk fagutviklingsperspektiv.

Konkretisere målet om å bli vitenskapelig høgskole, minst 50 % av utlyste stillinger må være på førstestillingsnivå

Mållrettet profilering av KHiB.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KHiBs styringsparametre:					
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	0	2	1	3	>1
Antall førstestillinger pr undervisningsstilling	0,68 (24/36)	0,77 (26/33)	0,70 (26/37)	0,63 (22,9/36,5)	> 0,50

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB har i 2012 utarbeidet nytt personalreglement stadfestet av FAD som trådte i kraft 24. april. Personalreglementet bidrar til transparens og effektivitet i alle rekrutteringsprosesser ved institusjonen.

I forhold til ambisjonen om å oppnå akkreditering som vitenskapelig høgskole har KHiB opprettholdt en hensiktsmessig balanse mellom faglig ansatte med og uten førstestillingskompetanse.

KHiB har i 2012 videreført ambisjonen om å avertere ledige stillinger i relevante webbaserte internasjonale nettverk.

2.2.3. Virksomhetsmål 2.3: Stipendiatutdanning

Kunst- og designhøgskolen skal tilby stipendiatutdanning av høy kvalitet og bidra til utvikling og kvalitet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

KHiBs resultatmål:

Kunst- og designhøgskolen skal som operatør av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid være aktiv pådriver for høy kvalitet i stipendiatprogrammet.

KHiB skal være en aktiv deltaker for utvikling av stipendiatprogrammet

Stipendiater skal rekrutteres ut fra strategiske mål og fokusområder.

Stipendiater skal få god faglig oppfølging og aktivt integreres i avdelingens og det øvrige fagmiljøet ved institusjonen.

KHiB skal utvikle gode søknader til prosjektprogrammet slik at vi får tildelt prosjektmidler fra programmet.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KDs styringsparametre:					
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp til stipendprogrammet seks år tidligere	0 av 0	0 av 0	1 av 3	0 av 3	1 av 3
KHiBs styringsparametre:					
Antall uteksaminerte kandidater	0	0	2	2	3
Antall stipendiater tatt opp i programmet	1	2	0	3	2
Andel innvilgete søknader til prosjektprogrammet under programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid			1	1	1
Tildeling fra prosjektprogrammet			500'	1.315'	> 1 mill kr

Vurdering og måloppnåelse:

Med tre nye stipendiater, to disputaser og god uttelling i prosjektprogrammet har KHiB i 2012 oppnådd gode resultater i tildelingene fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Som medarrangør for stipendiatprogrammets høstsamling, som fant sted i Bergen i oktober, har KHiB bidratt aktivt til programmets utvikling. Faglig ledelse samarbeider løpende med den av representantene i programstyret som er tilknyttet KHiB, og prioriterer jevnlig deltakelse på samlingene som arrangeres for stipendiater og veiledere.

Disputaser i 2012:

- Pedro Gomez-Egaña: *Calligraphies*
Stipendiat i stipendiatprogrammet med prosjekt om forholdet mellom temporalitet og katastrofe, undersøkt gjennom performance, video, installasjon og tekst:
<http://artistic-research.no/?p=1102#more-1102>
- Kjell Rylander: *Kontentum*
Stipendiat i stipendiatprogrammet og tilknyttet forskningsprosjektet «Kunstnerisk verdikaping», finansiert av Norges forskningsråd:
<http://artistic-research.no/?p=829#more-829>

Rekruttering

Avdelingens rekrutteringsarbeid er strategisk fundert. Måltrettet innsats over tid har i 2012 resultert i tre nye stipendiater, to ved Avdeling for design og én ved Avdeling for kunst.

Opptak	Status
2003	2 nye stipendiater. 1 fullførte i 2007. 1 har hatt omfattende sykemeldinger/ fødselspermisjoner. Ansettelsesforholdet mellom stipendiaten og KHiB er formelt avsluttet i 2012.
2004 2005	Kunst- og designhøgskolen fikk ikke nye stipendiater, og har derfor ingen produksjon knyttet til disse årskullene.
2006	3 nye stipendiater. 2 meldte seg opp til sluttbedømmelse i henhold til ordinær fremdriftsplan i 2009. 1 av disse fikk ikke godkjent helheten av kunstnerisk resultat og refleksjonsarbeid, og 1 ble oppfordret av komiteen til å levere mer utfyllende refleksjon. Dessverre valgte begge disse to ikke å imøtekomme de anbefalinger som komiteene anførte i sine interimrapporter. 1 fullførte i 2011.
2007	2 nye stipendiater (1 finansiert fra programmet, 1 finansiert fra KHiB). 1 fullførte i 2011. 1 leverte kunstnerisk resultat i 2011 og kritisk refleksjon i 2012. Bedømmelseskomiteen har bedt om en ytterligere utdyping, som forventes å bli levert i form av en revidert kritisk refleksjon våren 2013.
2008	3 nye stipendiater (2 finansiert fra programmet, 1 finansiert fra NFR). 1 er betydelig forsinket pga sykdom. 2 fullførte i 2012
2009	1 ny stipendiat, forventes å vise kunstnerisk resultat i 2013
2010	2 nye stipendiater 1 forventes å levere kunstnerisk resultat i 2013 1 forsinket pga sykdom
2011	Ingen nye stipendiater
2012	3 nye stipendiater

Oppfølging og gjennomføring

Kunst- og designhøgskolen følger utviklingen for sine stipendiater nøye, i første rekke gjennom dekanens kontakt med stipendiat og veileder. Ansvarlig dekan vurderer, sammen med veiledere, fortløpende behovet for spesielle tiltak for å sikre fremdriften for den enkelte stipendiat. Dette har ført til ekstra innsats overfor flere av våre stipendiater.

Som et ledd i kunst- og designhøgskolens kvalitetsutviklingsprogram avholdes det et årlig formalisert møte med stipendiater, veiledere og institusjonsledere, hvor spørsmål om kvalitet og gjennomføring tas opp. Det er tydelig at stipendiatene i større grad enn tidligere er inkludert i fagmiljøene de sokner til og i det samlede KU-miljøet ved KHiB. Integrasjon bidrar til progresjon, og det er også en vesentlig faktor at nærmere ti års erfaring med utdanning på doktorgradsnivå har styrket fagmiljøenes grunnlag for å følge opp sine stipendiater. Stadig flere av de ansatte har erfaring som veiledere. Ved utgangen av 2012 hadde KHiB tre ansatte som selv har fullført stipendiatprogrammet og ytterligere én professor med doktorgrad fra utlandet.

Bedømmelse

Det legges mye arbeid i å sette sammen gode bedømmelseskomiteer. Sterk internasjonal forankring er viktig.

2.3. Sektormål 3: Formidling og samfunn

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

2.3.1. Virksomhetsmål 3.1: Samarbeid med eksterne partnere

Kunst- og designhøgskolen skal være en opplagt samarbeidspartner for myndigheter, næringsliv og kulturliv for styrking av kunst og design, bidra i fora der kunnskapen vår er en ressurs, og bygge nettverk med relevante partnere.

KHiBs resultatmål:

Profilering av kunst- og designhøgskolen som samarbeidspartner med den spisskompetansen vi har i fagmiljøene.

KHiB skal delta på og skape møtesteder med relevante partnere regionalt og internasjonalt for å sikre faglige bidrag av høy kvalitet til samfunns- og næringsutviklingen.

Styrke dialogen med fagansatte ved kunst- og designhøgskolen for å utvikle samarbeid med eksterne partnere.

Vurdere aktuelle prosjekter strategisk før avtaler etableres.

Styringsparameter:

- Samarbeidsprosjekter med eksterne partnere

Vurdering og måloppnåelse:

Samspillet og kunnskapsutvekslingen mellom KHiBs fagmiljø og omgivelsene er omfattende. Offentlige visninger av faglige resultater og prosesser står selvsagt sentralt. Samarbeid med omverden kan også handle om å etablere og videreutvikle møtesteder, eller om å ta samfunnsansvar ved å bidra til problemløsning og erfaringsutveksling.

På Vestlandet samarbeider KHiB med en rekke partnere innen kultur, samfunns- og næringsliv. Kunstmuséene i Bergen har lenge vært en sentral samarbeidspartner. Samarbeidet har omfattet kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og den årlige masterutstillingen i design. Partnerskapet er i 2012 styrket og utvidet gjennom relanseringen av Sensuous Knowledge-konferansen som et felles arrangement.

KHiB samarbeider med de andre utdanningsinstitusjonene i Bergen på flere områder. Griegakademiet er ett av fagmiljøene ved UiB som KHiB samarbeider tett med. KHiBs fag- og forskningsbibliotek for kunst og design er åpent for eksterne brukere, og benyttes flittig av studenter ved andre utdanningsinstitusjoner.

I samarbeid med USF Verftet og Bergen kommune driver KHiB Bergen designinkubator, som gir nyutdannede designere mulighet til å etablere egen virksomhet og møte næringslivet i kommunen. Designregion Bergen (DRB), som sikter mot å gjøre Bergen til et av Nordens ledende områder innen designdrevet nærings- og samfunnsutvikling, er en annen viktig samarbeidsarena KHiB har vært med å etablere.

Annethvert år i mai arrangeres Bergen International Wood festival (BIWF) i samarbeid med Hordaland fylkeskommune og flere andre partnere. Under festivalen konkurrerer lag av kunstnere, designere og arkitekter fra hele verden om å bygge konstruksjoner i tre.

Under World Design Capital var KHiB sterkt til stede gjennom en stor stand på messen *Habitare*. Standen *KHiB with friends*, som på ambassadens initiativ representerte Norge, presenterte 40 produkter med opphav fra KHiB. MA-studenter og viderekomne BA-studenter deltok i hele prosessen, fra idé- og konseptutvikling for utstillingen til å presentere eget og andres arbeid i en profesjonell, internasjonal kontekst.

Et annet aktuelt eksempel er KHiBs samarbeid med Vik fengsel og den regionale kriminalomsorgen, hvor studenter lærer og bidrar til sosial verdiskapning ved å samarbeide med innsatte.

2.3.2. Virksomhetsmål 3.2: Formidling av prosesser og resultater

Kunst- og designhøgskolen skal formidle egne prosesser og resultater for å øke den offentlige bevisstheten om kunst og design, synliggjøre virksomheten vår og møte andres kompetanse.

KHiBs resultatmål:

Videreutvikle KHiBs nettsider som sentral kanal for synliggjøring av vår aktivitet.

Synliggjøre virksomheten gjennom nyhetsbrev og media, utstilling og andre visninger av faglig aktivitet.

Øke samarbeidet og kontaktnettet i media regionalt og nasjonalt.

Styrke profilering av stipendiatutstillinger og disputaser, både i forhold til de ulike målgruppene og i valg av hensiktsmessige kanaler.

Det skal organiseres masterutstillinger, bachelorutstilling og portfoliodag. Gode formidlingstiltak rundt disse skal sikres. Eksterne utstillingssteder skal følges opp.

ROM8 skal bevisst benyttes til formidling av KHiBs kunstneriske utviklingsarbeid.

KHiB skal som aktiv deltager i Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (UHR) bidra til å styrke KU i høyere utdanning.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KHiBs styringsparametre:					
Antall utstillinger i egne og eksterne lokaler	28*	15	58	57	60
Antall publikasjoner			3	2	4
Regnskap/budsjett for publikasjonsprosjekter (1000 kr)	163/0	28/0	270/0	390/200	> 300/200

* Tallgrunlaget for 2009 og 2010 er noe usikkert.

Styringsparametre (kvalitative):

- Priser og utmerkelser til studenter og ansatte
- Kunst og design i offentlig rom

Vurdering og måloppnåelse:

Profilering av utdanning og studenters arbeid

KHiB har et omfattende samarbeid med profesjonelle visningssteder i Bergen og regionen omkring.

Innenfor både kunst og design engasjerer ansatte og studenter seg i større og kritiske samtaler om demokrati og samfunnsutvikling. Ikke minst de årlige masterutstillingene viser at unge kunstnere og designere er skarpe observatører med evne til å stille spørsmål ut i fra ukonvensjonelle perspektiver og løfte frem oversette problemstillinger. I 2012 ble masterstillingen i kunst vist i Bergen Kunsthall, mens masterutstillingen i design ble vist i Permanenten Vestlandske kunstindustrimuseum. Det ble arrangert åpne seminarer med internasjonale innledere i tilknytning til begge utstillinger.

Bachelorutstillingen er en bred mønstring som presenterer eksamensprosjekter på BA-nivå. Både KHiBs egne visningsrom og andre utstillingssteder i Bergen sentrum blir tatt i bruk. På utstillernes initiativ fikk gamle Bergen kretsfengsel en sentral plass i utstillingen, og på Festplassen like ved inngikk fraktcontainere som mobilt og midlertidig visningssted.

Realistisk øvelse i å formidle eget arbeid er grunnleggende i KHiBs utdanninger. For mange studenter er KHiBs to studentdrevne visningssteder, Galleri Fisk og Galleri Bokboden, attraktive steder å møte publikum. Under den store møbelmessen i Stockholm ble det lagt merke til at KHiBs tredjeårs bachelorstudenter stilte ut prototyper av høy kvalitet og ble premiert. Tre ferske masterkandidater, to i design og én i kunst, viste sine avgangsprosjekter under den internasjonale NEU/NOW-festivalen i Portugal, en juryert utstilling av 35 prosjekter fra til sammen 26 utdanningsinstitusjoner. Én av dem vant også Norsk Designråds konkurranse Unge Talenter.

Under portfoliodagen i februar stilte studentene opp for å dele sine KHiB-erfaringer med morgendagens studenter og vise dem rundt i lokaler og verksteder.

Formidling av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

I 2012 har de faglig ansatte ved KHiB vist resultater fra sitt arbeid på nærmere femti eksterne utstillinger i inn- og utland. De har vist arbeider på anerkjente visningssteder, de fleste som deltakere på felles utstillinger og mønstringer, men også soloutstillinger og større markeringer av få, utvalgte kunstnere er representert.

Rom8, KHiBs eget visningssted for kunstnerisk utviklingsarbeid, har i 2012 presentert ti ambisiøse prosjekter som representerer stor faglig spennvidde. I tilknytning til utstillingene har det vært arrangert til sammen seks faglige seminarer. Lokalene har også vært ramme for boklanseringer og artist talks.

KHiBs hjemmeside er avgjørende for profilering av utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Redaksjonelt legges det vekt på å synliggjøre sammenhenger mellom utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Det er en kontinuerlig utfordring å formidle kunstnerisk utviklingsarbeid som egen kunnskaps- og arbeidsform. En beslektet utfordring er dokumentasjon av kunstnerisk utviklingsarbeid. I påvente av at kunstnerisk utviklingsarbeid blir integrert på linje med forskning i registreringssystemet CRISTin, må egen hjemmeside utvikles løpende. De faglig ansatte har i 2012 videreutviklet sine ansattprofiler slik at kunstnerisk utviklingsarbeid har fått en tydeligere plass i omtalen av den enkeltes faglige virksomhet og kompetanse.

Videreutvikling av CRISTin ivaretas i fellesskap av institusjonene som er representert i UHRs Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid, hvor KHiB deltar med rektor og rådgiver for kunstnerisk utviklingsarbeid. Som fagstrategisk organ har rådet i 2012 lagt stor vekt på å samordne institusjonenes arbeid med registrering, dokumentasjon og publisering av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Publikasjoner og faglige artikler

I tillegg til publikasjonene til professorene Kari Dyrdal og Sunniva McAlinden, omtalt i kapittel 2, nærmer det seg publisering for flere større prosjekter. Resultatene av et forskningsprosjekt om modernisme, filmisk avantgarde og videokunst vil bli utgitt i bokform. Det samme gjelder forskningsprosjektet "Fra stoler til sitteredskaper". To publikasjonsprosjekter har fått positiv vurdering av Komité for kunstnerisk utviklingsarbeid og vil bli utgitt i 2013, under forutsetning av at eksterne fagfellevurderinger er i overensstemmelse med komitéens faglige skjønn.

Flere ansatte har i 2012 publisert artikler som bygger på eget kunstnerisk utviklingsarbeid eller forskning. I antologien *Bygdeutviklingas paradoks* har Linda Lien, førsteamanuensis i grafisk design, skrevet teksten "Identitet på anbud", hvor hun drøfter etiske utfordringer og paradokser knyttet til identitetsdesign for kommuner. Antologien har sitt utspring i forskningsprosjektet "Norske Rom" ved Universitetet i Bergen. Høgskolelektor i designteori, Einar Wiig, har skrevet artikkelen "Om å designe for livets siste fase" i *Omsorg*, Nordisk tidsskrift for palliativ omsorg.

Førsteamanuensis i fotografiteori, Christine Hansen, har publisert artikler i *Objektiv*, tidsskrift for kamerabasert kunst, og i *Nytt Norsk Tidsskrift*. Artikkelen "Hardangersaken og visualiseringen av et nasjonalt landskap" i *Nytt Norsk Tidsskrift*, er en omarbeiding av hennes prøveforelesning for PhD-graden. Professor Nina Malteruds artikkel om fremveksten av kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge er omtalt i kapittel 2.

Som følge av avsatte publikasjonsmidler fra tidligere år kunne KHiB samlet disponere kr 866' i 2012. Av disse var kr 200' nye budsjettmidler, mens kr 666' var overførte midler fra tidligere år. Regnskapet viser at det er brukt kr 390' på publikasjonsprosjekter i 2012.

2.3.3. Virksomhetsmål 3.3: Verdiskapning og kunnskapsoverføring

Kunst- og designhøgskolen skal bidra til innovasjon og verdiskapning. Kunst- og designhøgskolen skal øke eksternfinansiert virksomhet gjennom å tilby nyskapende og attraktiv kunnskap for samfunns- og næringsliv.

KHiBs resultatmål:

Utvikle innovative og attraktive samarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt for samfunns- og næringsliv. Dette skal også bidra til å styrke kunst- og designmiljøet i Bergen.

Etablere RSA som en attraktiv og relevant arena for utvikling.

Bedre verktøy for budsjettering av eksternfinansiert virksomhet (prosjekter) skal utvikles i samråd med fagavdelingene og enhet for kvalitetsutvikling.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KDs styringsparametre:					
Andel inntekter fra BOA utenom EU og NFR	1,03 % (1008'/ 97 913)	1,63% (1 661'/ 101 990)	0,64 % (687'/ 106 685)	0,21 % (240'/ 111 698')	> 1 %
KHiBs styringsparametre:					
BOA-inntekter og andre inntekter ⁶ (utover grunnbevilgning, EU og NFR)	2 263'	2 470'	1 510'	768'	> 1 600'

Styringsparametre (kvalitative):

- Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (KD)

Vurdering og måloppnåelse:

Kunnskapsmiljøene ved KHiB er grunnleggende handlingsorienterte. Kunstnere og designere har sammensatt kompetanse. I tillegg til overførbare ferdigheter som evne til å eksperimentere, ta risiko, skifte perspektiv, stadig omprøve arbeidsformer og metoder og uttrykke seg i ulike medier, kan de bedømme kunstnerisk og designfaglig kvalitet. Sist, men ikke minst, kan de initiere og gjennomføre kunstneriske og designfaglige prosjekter.

Det å realisere kunstneriske og designfaglige ambisjoner, forutsetter evne til å identifisere muligheter, evne til å omsette idéer i handling og evne til å omforme idéer til målrettede aktiviteter – i sosial, kulturell eller økonomisk sammenheng. Når vi legger til grunn et vidt perspektiv på entreprenørskap som dynamisk og sosial prosess, kan disse evnene sammenfattes som entreprenørskapskompetanse.

⁶ Omfatter BOA-inntekter, salgs- og leieinntekter, andre inntekter

Fagmiljøene ved KHiB har lang tradisjon for gjensidig erfarings- og kunnskapsutveksling med aktører i privat næringsliv, offentlig sektor og frivillige organisasjoner. Samtidig utvides kunstner- og designerrollen. Fra å forstå seg selv som verkprodusenter og formgivere, vektlegger dagens kunstnere og designere sine overførbare ferdigheter i større grad.

Ett aktuelt eksempel er samarbeidet mellom Avdeling for design og Verdighetscenteret i Bergen, et nasjonalt kompetansesenter for palliativ omsorg, hvor gjensidig kunnskapsutveksling bidrar til tverrfaglig nytenkning innen norsk eldreomsorg. Samarbeidet omfatter utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid med vekt på universell utforming og deltakende design.

KHiB leder trefestivalen, som i 2012 fikk en internasjonal forgreining i Helsinki. Ti lokale og nasjonale organisasjoner og institusjoner, inkludert Innovasjon Norge, samarbeider om denne internasjonale markeringen av tre som materiale. Deltakelsen til sentrale samarbeidspartnere som Hordaland fylkeskommune og Fylkesmannen i Hordaland har regional næringsutvikling som siktemål.

Universitetet i Bergen inviterte i 2012 KHiBs Avdeling for kunst til samarbeid i arbeidet med nytt læringscenter i Realfagbygget. Dette viser at kunstnerisk intervensjon er attraktiv for fagmiljø utenfor KHiB. Studentene som utviklet stedsspesifikke prosjekter for bygget bidro gjennom sin utforskning og sine forslag til å belyse romlige, arkitektoniske, sosiale og etiske problemstillinger.

Strategi for samarbeid med arbeidslivet

Etter forslag fra Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) har KHiBs styre i 2012 vedtatt strategi for samarbeid med arbeidslivet 2012 – 2016. RSA har lagt vekt på å sirkle inn begreper som "arbeidsliv" og "kompetanse" fra et kunst- og designfaglig ståsted.

Rektor er leder for RSA. Avdelingene er representert ved dekanene, og to studenter er oppnevnt av studentrådet. Sammen med fire eksterne representanter skal de belyse samspillet mellom KHiB og den faglige virkeligheten studentene skal ut i etter endt utdanning.

Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet

KHiBs styre har i 2012 vedtatt nytt reglement for bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA), som tydeligere enn før viser hvordan prosjekter i samarbeid med eksterne partnere kan utvikles og gjennomføres.

BOA-inntektene går ned fra 2011 til 2012, og er betydelig lavere enn ambisjonsnivået som ble satt for 2012. BOA-aktiviteten i 2012 har likevel ikke vært vesentlig mindre enn i 2011. NFR-inntektene er vesentlig lavere i 2012 enn i 2011 og har sammenheng med at prosjektet *Kunstnerisk verdiskapning* fikk siste bevilgning i 2011.

KHiB har fortsatt potensiale i forhold til inntekter utover rammebevilgning, særlig BOA-inntekter, men også inntekter fra NFR-midler o.a. Gjennom styrking av støttefunksjoner som skal bidra i planlegging, innhenting og gjennomføring av eksterntfinansierte prosjekter har KHiB ambisjoner om å øke BOA-inntektene.

2.4. Sektormål 4: Forvaltning av ressurser

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

2.4.1. Virksomhetsmål 4.1: Styring og organisering

Kunst- og designhøgskolen skal utvikle kompetanse, sikre god og effektiv styring, organisering og forvaltning av ressursene. Kunst- og designhøgskolens strategiske prioriteringer skal styrke kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, utdanning og formidling.

KHiBs resultatmål:

Gjennomføre organisasjonsutvikling fra 3 til 2 avdelinger og tilpasning av fellesnivået. En administrativt robust organisasjon skal sikres. Profesjonaliteten skal styrkes.

Tydelig organisering og rolleavklaring skal bidra til å styrke/støtte faglig virksomhet.

Prinsipper for budsjettfordeling skal revideres i forbindelse med pågående organisasjonsutvikling.

Etablere gode prosesser og verktøy for plan- og budsjettarbeidet, som bidrar til å sikre samsvar mellom langsiktige målsettinger og strategiske prioriteringer og de årlige budsjetttrammer og virksomhetsplaner. Implementere langtidsbudsjettering basert på strategisk plan og budsjettprognoser.

Videreutvikle bruken av UHRs og NOKUTs indikatorer for kvalitetsutvikling.

Sikre at KHiBs IT-infrastruktur tilfredstiller KDs og UNINETTs krav og dekker KHiBs behov innen kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning.

Gjennomføre kompetansekartlegging for kritiske funksjoner og målrette kompetanseutviklingsprogrammer der utviklingspotensialet er stort.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KHiBs styringsparametre:					
Driftsutgifter pr heltidsekvivalent (antall bestått 60-studiepoengsenheter)	330 (98 783,6 /299,5)	343 (101 721/ 296,8)	361 (107 331/ 297,3)	361 (108 575/ 300,8)	350
Forholdet mellom faglig og administrativt ansatte	1,50 (47/31)	1,22 (41/34)	1,25 (47/38)	1,20 (46,5/39)	< 1,5
Andel førstestillinger av totalt antall faglige stillinger	0,68 (24/36)	0,77 (26/33)	0,70 (26/37)	0,63 (22,9/36,5)	> 0,50
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	0	2	1	3	> 1
Strategiske midler	2 160'	3 300'	3 750'	3 850'	3 850'

Vurdering og måloppnåelse:

I 2012 har implementering og videreutvikling av struktur og systemer i den nye sammenslåtte kunstavdelingen hatt fokus. KHiB har innført et nytt organisatorisk nivå i avdelingen, og har satt sammen faglige kompetanser på nye måter for å skape større og mer robuste fagmiljø samt bedre forutsetninger for sammenhenger mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning.

Når det gjelder organisering og organisasjonsutvikling innenfor fellesnivået (administrasjonen) har det i 2012 vært arbeidet med en konkretisering av oppgaver og funksjoner som med fordel kan legges tettere på avdelingene i form av et "fellessekretariat." Det er en målsetting å spesialisere funksjoner og redusere sårbarhet. Denne prosessen vil måtte utvikles videre i 2013, og vil kunne medføre behov for systematiske kompetanseutviklingsprogrammer.

I 2012 er det også igangsatt prosesser og gjennomført revisjoner som skal sikre at KHiBs IT-infrastruktur tilfredsstillers KDs og UNINETTs krav og dekker KHiBs behov innen kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning.

I 2012 er premissene lagt for å gjennomføre en organisasjonsutviklingsprosess også i Avdeling for design. Også for denne prosessen er hovedpremissene som ligger til grunn å styrke det kunstneriske utviklingsarbeidet og å styrke sammenhenger mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning.

Normalordningen for ansettelser i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger ved KHiB er åremål, som ikke må forveksles med midlertidige ansettelser. Ordningen er i tråd med universitets- og høgskoleloven og vedtatt av KHiBs styre. Åremålsordningen er en rekrutteringsform som gir rom for faglig fleksibilitet, både i forhold til vektlegging av strategiske utviklingsområder og i forhold til endringer i studietilbud og studenttilfang.

Åremålsordningen innebærer naturlig nok at ansettelsesprosesser er en kontinuerlig og omfattende oppgave. Det er imidlertid enighet om at fordelene med denne ansettelsesformen er større enn eventuelle ulemper, ikke minst som forutsetning og grunnlag for dynamiske fagmiljøer. KHiB har implementert nytt personalreglement i 2012.

Det er rekruttert godt kvalifiserte kandidater i alle utlyste stillinger ved KHiB i 2012. Både nasjonal og internasjonal markedsføring er benyttet.

Reviderte prinsipper for budsjettfordeling.

I forbindelse med utarbeidelsen av budsjettforslag for 2013 har KHiB revidert prinsippene i intern budsjettfordelingsmodell. Behov for revidering var knyttet til organisasjonsendring fra 2 til 1 kunstavdeling, samt at styret ønsket et element av resultatbasert fordeling i modellen. KHiBs resultatfordeling utgjør en svært begrenset andel av bevilgningsrammen, men er knyttet til satsningsområdene etter og videreutdanning (EVU), bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA) og stipendiater.

Plan- og budsjettprosessen

Ved KHiB bidrar følgende prinsipper/vedtak gjennomført over flere år – også for 2012 - til å sikre en forsvarlig plan- og budsjettprosess i samsvar med KHiBs strategiske prioriteringer:

- *Plan- og budsjettprosessen.* KHiB har utformet en fremdriftsplan (årshjul) som viser milepæler for ledelsens arbeid, tillitsvalgtes medvirkning og styrets involvering/vedtak i plan- og budsjettprosessen for det kommende året.
- *Virksomhetsplaner (VPL).* Avdelingene og fellesnivået utformer årlige virksomhetsplaner. VPL'er utarbeides parallelt med budsjettarbeidet og bidrar til å sikre styrets prioriteringer av tildelt budsjetttramme. VPL'ene er forankret i prioriteringer i strategisk plan, og er strukturert i samsvar med sektorens målstruktur. F.o.m. 2012 har KHiB satt egne virksomhetsmål som i større grad reflekterer KHiBs egenart og særskilte utfordringer, og VPL er utformet i samsvar med dette. Konkrete aktiviteter/tiltak viser hvordan avdelingene og fellesnivået tar sikte på å oppfylle kunst- og designhøgskolens målsettinger og strategiske plan – alt innenfor disponibel budsjetttramme.
- *Premisser for budsjettfordeling* viser styrets fordeling av forventet bevilgningsramme, samt vedtatte prinsipper for fordeling. Premissene viser også KHiBs prioriterte strategiske tiltak, samt avdelingenes hovedoppgaver og måltall for studenter og kandidater. Premisser for budsjettfordeling er også forankret i strategisk plan.

Strategiske midler

KHiB avsetter årlig en sentral ramme til faglige og strategiske formål. Dette er bl.a. midler som skal stimulere til faglig virksomhet, slik som kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, publisering, utstillinger, tverrfaglige undervisningsprosjekter og kompetanseutvikling. Budsjettavsetninger til andre strategiske og aktuelle formål er også tillagt rammen til strategiske formål. Utover faglige tiltak har KHiB i 2012 bl.a. prioritert organisasjonsutvikling (fra 2 til 1 kunstavdeling, samt styrket avdelingsstøtte), læringsstøttesystem, prosess for vitenskapelig høgskole og administrative styringsverktøy.

2.4.2. Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø

Kunst- og designhøgskolen skal fremme åpen og helhetlig ledelse. Kunst- og designhøgskolens arbeidsmiljø skal kjennetegnes av likeverd og toleranse, der ansatte og studenter bidrar til institusjonens utvikling gjennom medvirkning og samarbeid.

KHiBs resultatmål:

Ordninger med strategisk kompetanseutvikling for både faglige og administrativt ansatte skal opprettholdes.

Den balanserte kjønnsfordelingen både blant faglig og administrativt personale skal videreføres.

Organisasjonsutviklingsprosessene ved KHiB vil medføre behov for gjennomgang av ledergrupper, råd og utvalg: sammensetning, arbeidsform og mandat.

Tilgjengeliggjøring av informasjon fra KHiBs styre og ledelse

Lederopplæring og lederutvikling

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KDs styringsparametre:					
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	67 %	56 %	56 %	61 %	> 50 %
Andel midlertidige ansatte i støttestillinger til utdanning forskning og formidling		0 %	44 %	42 %	7
Andel midlertidige ansatte i saksbehandler og utrederstillinger		5 %	17 %	23 %	
Andel midlertidige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ⁸		77 %	81 %	82 %	
KHiBs styringsparametre:					
Sykefravær	5,2 %	4 %	5,1 %	3,7 %	< 5 %
Andel kvinner	53 %	50 %	53 %	53,5 %	50 %

⁷ Ettersom denne måten å rapportere midlertidighet på er ny for 2012, er det ikke fastsatt ambisjonsnivå.

⁸ Viser i denne sammenheng til redegjørelsen om åremålsordningen i undervisnings- og forskerstillinger i rapportdelen under virksomhetsmål 4.1. Uhl § 6-4 j hjemler åremål når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet, og er normalordningen for ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger ved KHiB.

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB legger gjennom en inkluderende personalpolitikk stor vekt på å utvikle et arbeidsmiljø hvor alle trives. Et strategisk fokus på likestilling avspeiles ikke minst i kjønns sammensetningen i de ulike stillingskategorier som er vist over. Kjønnsbalansen i alle stillingskategorier karakteriseres som svært god, noe det ligger målrettet arbeid bak. Ved KHiB er likestillingsfokuset reflektert i alle sider ved institusjonens virksomhet, og nedfelt i sentrale reglementer og rutiner. Likestillingsplanen ved KHiB er revidert i 2012 og er tilgjengelig på nett.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen er fornøyd med at den jevne kjønnsfordelingen med mindre variasjoner i alle stillingsgrupper er videreført i 2012. Ved KHiB er det etablert en kultur hvor verdien av en bredt sammensatt gruppe av ansatte – hva gjelder kompetanse, bakgrunn i bred forstand, alder og kjønn – blir verdsatt.

Konkret fordeler kvinneandelen i ulike stillingsgrupper ved KHiB seg slik i 2012: Andelen kvinner totalt er 53,5 %, andelen kvinner i undervisnings- og forskerstillinger er 55 %, andelen kvinner i rekrutteringsstillinger (stipendiater) er 44 % og andelen kvinner i teknisk administrative stillinger er 50 %.

Gjennomsnittslønn for kvinner i stilling som professor er lønnstrinn 71. Tilsvarende for mannlige professorer er lønnstrinn 70. For førsteamanuensene ved KHiB er gjennomsnittslønnen for de kvinnelige lønnstrinn 63, og de mannlige lønnstrinn 65. For høgskolelektorene er gjennomsnittslønn for de kvinnelige lønnstrinn 59. Mannlige høgskolelektorer har også en gjennomsnittslønn på i lønnstrinn 59.

Dette er resultater vi er stolte av, ikke minst gjelder dette at kvinner i toppstilling ved KHiB har høyere gjennomsnittslønn enn sine mannlige kolleger. Arbeidsgiversiden har i de senere lokale forhandlinger jobbet målrettet for at kvinner, særlig i toppstilling, skal få uttelling.

Kunst- og designhøgskolen gir ansatte muligheter for kompetanseutvikling for å bidra til at institusjonen når sine mål uten at dette går på bekostning av den enkeltes integritet. Kompetanseutvikling skjer ut fra kunst- og designhøgskolens strategiske behov, men er også forankret i et personalpolitisk/arbeidsgiverpolitisk perspektiv hvor den enkeltes interesser, forutsetninger og motivasjon tas i betraktning. Medarbeidersamtalen er bærebjelken i å få kartlagt faglige utfordringer og interesser, som for faglige stillinger nedfelles i en årlig individuell arbeidsplan. Kompetanseutvikling ved KHiB spenner over en rekke former og tiltak – alt fra kortvarige kurs til langvarige KU-prosjekt.

I 2012 fikk en kvinnelig ansatt ved KHiB opprykk til førsteamanuensis etter kompetanse i tillegg til at to ansatte, en mann og en kvinne fikk opprykk til professor. Dette er resultater vi er svært godt fornøyd med, ikke minst sett i forhold til fagmiljøets størrelse i forhold til andre institusjoner i UH-sektoren.

I 2012 anskaffet og utviklet KHiB ny webløsning for å sikre at informasjon er lett tilgjengelig for studenter og ansatte.

I tråd med endringer i avdelingsstruktur er det gjort endringer i sammensetning av ledergruppen på institusjonsnivå. I tillegg er det etablert ledergruppe på avdelingsnivå ved Avdeling for kunst.

Lederopplæring og lederutvikling har hatt fokus i 2012, og det er gjennomført både samlinger og kortere tematiske kurs.

Sykefravær

Det legemeldte sykefraværet for tilsatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger er for menn på 3,97 prosent, mens det for kvinner ligger på 3,21 prosent. Det egenmeldte fraværet for gruppen er 0 prosent for menn og 0,05 prosent for kvinner.

For gruppen administrativt personale er det legemeldte sykefraværet på 0,76 prosent for menn og 3,88 prosent for kvinner, mens det egenmeldte fraværet er for menn 0,64 prosent og 1 prosent for kvinner.

For gruppen drifts- og teknisk personale er det legemeldte sykefraværet på 3,68 prosent for menn og 0 prosent for kvinner. Det egenmeldte sykefraværet er for både menn 1,27 prosent og kvinner på 0 prosent.

Totalt sett er dette et resultat vi er fornøyd med. I en institusjon av KHiBs størrelse gir langtidsfravær store utslag i de totale sykefraværstallene, uten at det nødvendigvis har sammenheng med oppfølgingskvaliteten fra arbeidsgivers side.

Tiltak som kontinuerlig gjennomføres er knyttet til forebygging (tilrettelegging av arbeidsplasser m.v), aktiv opplæring av ledere ihht løpende endringer i regelverk og et nært samarbeid med bedriftshelsetjeneste.

Ved KHiB er det flere tidligere ansatte som arbeider som timelønnede på pensjonistvilkår.

2.4.3. Virksomhetsmål 4.3: Etske utfordringer og miljø

Kunst- og designhøgskolen skal ta etske utfordringer på alvor, og arbeide for utviklingen av et bærekraftig og inkluderende miljø.

KHiBs resultatmål:

Tematisere dette i de enkelte kurs og prosjekter og mer helhetlig i teoriopplegget, som en viktig del av den kritiske refleksjon – i tillegg til at det er en bevissthet om dette i planleggingen av undervisning og forskning og utvikling.

Gjennom gode rutiner, opplysning og kontroll skal fellesnivået ha fokus på at lønn og honorar, anskaffelser, reisevirksomhet, representasjon og bevertning gjennomføres med høy etsk standard.

Vurdering og måloppnåelse:

Problemstillinger i tilknytning til etikk og KHiBs etiske retningslinjer er tematisert i både lederutviklingssammenheng i tillegg til at det er en fast post på KHiBs introduksjonsseminar for nyansatte.

Retningslinjer og rutiner for avlønning og honorering i tilknytning til KHiBs aktiviteter har også i 2012 hatt fokus. Disse har vært tema i lederopplæring i tillegg til at de er gjort tilgjengelig på web.

KHiB har i mål og strategier for anskaffelser og reglement satt fokus på etikk i forbindelse med innkjøp og leverandørkontakt. Det samme fokus har også policydokument og retningslinjer i forhold til reiser, representasjon og bevertning.

2.4.4. Virksomhetsmål 4.4: Økonomiforvaltning

Kunst- og designhøgskolen skal ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen.

KHiBs resultatmål:

Sikre høy kvalitet i regnskapsavlevering internt og eksternt.

Sikre god kontroll og styring med årlige avsetninger (midler som overføres fra år til år).

Enklere og bedre ledelsesrapportering – som viser samsvar mellom økonomi og strategi.

Tydlig rollefordeling mellom økonomienheten, andre administrative enheter og budsjettansvarlige.

Opplæring av personer med budsjettdisponeringsmyndighet (BDM-personer) og andre.

Videreføre handlingsplan for anskaffelsesområdet og samarbeidet om innkjøpsområdet mellom UH-institusjonene i Bergen (SAK midler)

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012	2012
KHiBs styringsparametre:					
Avregninger	- kr 908'	Kr 255'	- Kr 668'	Kr 3 096'	< 0 ⁹
Nye rammeavtaler inngått			1	2	> 2

⁹ Måltallet < 0 (mindre enn null). Forventning om reduksjon i avsetningene.

Styringsparametre (kvalitative):

- Langsiktig økonomisk planlegging (KD)

Vurdering og måloppnåelse:

Kommentarene under er basert på sentrale elementer av økonomiforvaltningen, relatert til måloppnåelse i forhold til KHiBs resultatmål og fokuserte områder.

Internkontroll og regnskap

Omtalte punkter under refererer til § 14 i reglement for økonomistyring i staten (ØR):

- a) KHiB fordeler tildelte midler ned på hovedbudsjettenheter og underliggende budsjettenheter og prosjekter. Tildelte budsjetter følges opp gjennom månedlige økonomirapporter til budsjettansvarlig.
- b) Ved fastsettelse av årlige budsjetttrammer for hovedbudsjettenhetene utformes budsjettpremisser. Disse setter måltall for hhv. studenttall og studiepoengsproduksjon og kandidatproduksjon. Her presiseres også hovedoppgaver for avdelingene.
- c) KHiB har en oversiktlig organisasjon i forhold til å ivareta en effektiv utnyttelse av ressursene. Likevel er det utfordringer knyttet til at KHiBs personellressurser er begrenset og skal ivareta mange faglige og administrative oppgaver og krav.
- d) KHiB har god kvalitet i regnskapsarbeidet i 2012. Informasjon om prinsipper og økonomimodell (budsjettenheter, konti, prosjekter, m.m.) flyter lett ved KHiB. KHiB sikrer tilstrekkelig kontroll gjennom rutiner for attestasjon, budsjett disponering og etterkontroll. Stadige endringer i prinsipper og nye kontoplaner fører til at det er nødvendig med høy oppmerksomhet og innsats for å opprettholde god regnskapskvalitet.
- e) KHiB aktiverer og avskriver eiendeler i henhold til etablerte rutiner for registrering av anleggsmidler.
- f) KHiB besitter høy kompetanse på Agresso økonomisystem, noe som er nyttig i forhold til god økonomistyring og økonomirapportering. KHiB har videreutviklet regnskapsrapporter og regnskapsspøringer til et nivå som bidrar til god økonomisk oversikt.
- g) Arbeidsflyt for utbetalinger er organisert på en slik måte at prosessen skal bidra til transparens i forhold til å kunne forebygge og avdekke evt. misligheter, dvs. gjennom *fakturakontroll – anvisning – etterkontroll - bokføring – godkjenning for utbetaling.*

Avsetninger

Kunst- og designhøgskolen har gjennom flere år praktisert at ubrukte midler av ordinær bevilgning kan overføres fra en budsjettperiode til den neste. Dette er overføringer som er nødvendig for å dekke inngåtte forpliktelser (og til eventuelle reserver). KHiB disponerer tilgjengelige midler langsiktig. Kvalitet i plan- og budsjettprosessen, budsjett disiplin og jevnlig økonomirapportering/-oppfølging skal bidra til at KHiB har god kontroll med disponible budsjettmidler og god styring med avsetningene.

Økningen i avsetningene fremkommer på ulike budsjettområder. Innen kap. 260 er økninger for en stor del knyttet til strategiske tiltak og investeringer, men de største økningene foreligger imidlertid på kap. 281-bevilgninger til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid og KHiBs stipendiater. Det vises til avlagt årsregnskap 2012 og ledelseskomentarer for nærmere redegjørelse og detaljering av avsetningsnivået pr 31.12.2012.

Økonomistyring

Ved KHiB bidrar følgende prinsipper/vedtak gjennomført over flere år – også for 2012 - til å sikre god økonomistyring:

- *Virksomhetsplaner.* Avdelingene virksomhetsplaner utarbeides parallelt med budsjettarbeidet (se vurdering måloppnåelse under kap. 4.1).
- *Premisser for budsjettfordeling* viser styrets fordeling av bevilgningsrammen, samt vedtatte prinsipper for fordeling (se vurdering måloppnåelse under kap. 4.1).
- *Budsjettering.* Budsjetter utarbeides i tett samarbeid mellom økonomienhet og budsjettansvarlige, noe som bidrar til optimalisering av budsjettfordeling og god periodisering av utgifter/inntekter.
- *Budsjettansvar.* KHiB har et begrenset antall personer med budsjettfullmakter, og gjennom årlig oppdaterte fullmakter og tildelingsbrev har intensjonen vært å gi klarhet i forhold til ansvar og myndighet for budsjett disponering. Budsjettfullmaktene er presisert og forankret i institusjonen.
- *Økonomirapportering.* Månedlig rapportering av økonomisk status til budsjettansvarlige og fast rapportering til styret bidrar til å sikre kontroll med regnskap og disponible budsjettammer. Rapportering er videreutviklet i 2012 med enkle grafiske fremstillinger.

Det er gjennomført opplæring innen økonomiområdet i 2012, bl.a. for nye ledere med budsjett disponeringsmyndighet.

Anskaffelsesområdet

Innkjøpsfaget og regelverket for anskaffelser i staten er omfattende. Det krevende å dimensjonere riktig mengde ressurser i forhold til organisering og håndtering av anskaffelser. KHiB har hatt stort fokus på anskaffelsesområdet de siste årene.

I løpet av 2012 er SAK-prosjektet vedrørende innkjøp i Bergen med UiB, NHH og HiB etter hvert begynt å ta form. Ved utløpet av 2012 er det utformet en aktivitetsplan i SAK-prosjektet som omfatter både organiseringsbistand, kompetanseheving, felles rammeavtaler og bistand i komplekse anskaffelser. KHiB har store forventninger til de potensielle gevinster som ligger i samarbeid/sentralisering av innkjøpsfag og – kompetanse. I 2012 var det én felles rammeavtale (innkjøpstjenster) som ble etablert i SAK-prosjektet, men det er foretatt en omforent gjennomgang av felles rammeavtalebehov – og flere er på trappene i 2013.

KHiB har arbeidet etter en omfattende tiltaksplan for anskaffelsesområdet etter revisjonen av anskaffelser i 2009. Denne ble oppdatert med supplerende tiltaksplan etter PwC's kartlegging av anskaffelser i 2011. Tiltaksplanen er for det meste gjennomført, men enkelt tiltak koordineres med aktivitetsplan for SAK-prosjektet.

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet

KHiB har fortsatt relativt få bidrags- og oppdragsaktiviteter (BOA), men det foregår i økende grad prosjekter/aktiviteter med delvis ekstern finansiering. BOA stiller krav til god planlegging fra beslutningstakere og involverte – enten det er utdanningssamarbeid, KU-samarbeid eller andre prosjekter med ekstern finansiering.

KHiB har utfordringer med planlegging og budsjettering av prosjekter og aktiviteter med delvis ekstern finansiering. Forbedringspotensialet synes å gjelde særlig nødvendig involvering og bedre informasjon om prosjektene fra avdelinger til administrasjon for å sikre god og systematisk planlegging og budsjettering.

KHiB har økt fokus på håndtering av bidrags- og oppdragsaktiviteter (BOA), og gjennom budsjettfordeling de siste par år har styret avsatt strategiske midler som bidrar til å kunne styrke dette området.

Økonomisk planlegging og trender

Effektiv utnyttelse av fullfinansierte nye studieplasser, kombinert med varsom bruk av midler og planlagte overføringer av budsjettmidler fra et år til det neste har sikret at KHiB har unngått budsjettreduksjoner de siste årene. KHiB er likevel bekymret for utviklingen i enkelte vesentlige kostnadsposter fremover (ledelseskomentarer til avlagt årsregnskap gir utfyllende opplysninger):

- Lokaler, husleie og investeringer: KHiB ser frem til samlokalisering i nytt bygg, men KHiBs faglige virksomhet er sårbar dersom ikke departementet medvirker til å sikre funksjonell infrastruktur frem til - og etter - samlokaliseringen.
- Administrasjon og forvaltning av ressursene: Etterspørselen etter teknisk/ administrative funksjoner og støtte er økende.
- Program for kunstnerisk utviklingsarbeid: Bevilgninger til drift og operatørs innsats for må være i takt med forventet vekst i de to programmene.

2.5. Annen rapportering

2.5.1. Oppfølging etter etatsstyringsmøtet

I det følgende kommenteres oppfølgingspunktene fra etatsstyringsmøtet i 2012, slik det er satt opp i departementets tilbakemelding til institusjonen.

Ny målstruktur

KHiB har i sine planer for 2013 gått i gjennom begrepsbruken og tydeliggjort denne, slik at det bedre kommer frem hva som er mål, tiltak og kvalitative styringsparametre.

Utdanning

Gjennom organisasjonsendringen til én kunstavdeling har bachelorutdanningen fått en annen profil der studentene gis et sterkere grunnlag for valg av spesialisering.

Råd for samarbeid med arbeidslivet har hatt 2 møter i 2012 og er kommet godt i gang med sitt arbeid. RSA blir et nyttig råd for KHiB.

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

KHiB har hatt en gjennomgang av målstrukturen i forbindelse med virksomhetsplanarbeidet for 2013, og mener at denne reflekterer våre målsetninger.

Det vises videre til avsnitt 2.2.2 for en nærmere omtale av forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved institusjonen.

Institusjonen og omverden

Etter- og videreutdanning har kontinuerlig fokus, og KHiB har høsten 2012 arbeidet med å få på plass strategi og retningslinjer for EVU. Flere nye kurs er under etablering.

Styring, ledelse og administrasjon

KHiB har svært lav andel midlertidig ansatte. Som UH-loven åpner for, har vi imidlertid praksis for at alle faglig ansatte tilsettes i 6-årige åremål. Dette må ikke forveksles med midlertidige engasjement av kortere varighet, selv om slike åremålstilsette fremkommer som midlertidig ansatte i rapporteringen til Database for studier av høyere utdanning.

I forhold til likestilling har KHiB i en årrekke arbeidet systematisk med likestillingsarbeid. På bakgrunn av dette langsiktige arbeidet er det god kjønnsbalanse ved institusjonen, både for faglig og administrativt ansatte.

2.5.2. Universell tilrettelegging

KHiBs lokalisering i seks eldre bygg på ulike steder i Bergen sentrum gir ikke det beste utgangspunktet for å utforme læringsmiljøet etter prinsipper for universell utforming. Læringsmiljøet er inkluderende for alle studenter så langt det er mulig og rimelig innenfor dagens fysiske rammebetingelser. Der det er nødvendig, kompenserer KHiB for manglende universell utforming gjennom å legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov og sørge for individuell oppfølging.

Det fysiske læringsmiljøet omfatter verksteder og spesialrom hvor studentene bruker teknisk utstyr og håndterer kjemiske stoffer. HMS-spørsmål blir fulgt tett opp, og nødvendige HMS-tiltak blir prioritert i den årlige tildelingen av investeringsmidler. Læringsmiljøet blir jevnlig vurdert på avdelings- og institusjonsnivå, samt av læringsmiljøutvalget. Det er erkjent at læringsmiljøet har stor betydning for studentenes integrasjon. Deres tilbakemeldinger viser at de, til tross for problemer og begrensinger i det fysiske læringsmiljøet, opplever at de er godt integrert ved KHiB.

2.5.3. Studentkapasitet

På bakgrunn av at Kunst- og designhøgskolen i Bergen ikke er en del av det resultatbaserte finansieringssystemet, er vi avhengig av at alle studieplasser er fullfinansierte. KHiB har ikke kapasitet til å øke opptaket ytterligere uten fullfinansiering ved oppstart. Våre vurderinger og forslag er derfor basert på fullfinansierte studieplasser, jfr. KHiBs budsjettforslag for 2014, tiltak utenfor rammen. Det vises forøvrig til vedlegg om studentkapasitet.

2.5.4. Midler tildelt over budsjettkapittel 281

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid og operatørrollen

KD har i 2012 besvart spørsmål og problemstillinger som er reist fra KHiB og styret ved program for kunstnerisk utviklingsarbeid vedrørende roller og ansvarsdeling samt prinsipper for kostnadsfordeling. Som operatør har KHiB et vertskapsansvar for programmet som innebærer å ivareta det forvaltningsmessige ansvar for at programmet drives innenfor gjeldende lover og regler. Programmets ledelse må følgelig forvalte tildelte ressurser i henhold til det regelverk og retningslinjer som KHiB for øvrig er underlagt.

Siden etableringen av det nasjonale stipendprogrammet i 2003 har KHiBs operatørrolle vært betydelig underfinansiert i forhold til reell ressursinnsats. I 2011 fikk dimensjoneringen av sekretariatbistand for stipendiatprogrammet en avklaring, og KHiB har i 2012 ansatt en programsekretær i tillegg til administrativ leder. KHiB og programstyret har i 2012 avklart hvilke kostnader som dekkes innenfor overheadsats på 15 %, og hvilke som må anses som direkte kostnader, og følgelig dekkes innenfor programmets disponible midler. Styrking av sekretariatressursene og økte driftsmidler for programdriften bidrar til en bedre finansiering av operatørrollen, selv om 15 % dekning for overhead er et stykke unna reelle indirekte kostnader.

Det er ikke tilført nye stipendiatstillinger i sektoren de siste fire årene, og dette rammer kunstutdanningene i særlig sterk grad. KHiB vil understreke viktigheten av flere stipendiatstillinger og en videre opptrapping av prosjektprogrammets ramme i årene fremover. KD bes også sikre at bevilgninger til drift og operatørs innsats for programmet er i takt med forventet vekst i de to programmene. For omtale av midler tildelt til program for kunstnerisk utviklingsarbeid vises det til egen rapport fra programstyret til KD.

Stipendiatmidler tildelt KHiB

Fra stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid har KHiB i 2012 mottatt kr 2.569' i stipendiatmidler finansiert over kap. 281. Det gjelder 6 stipendiatler hvorav 1 med siste års finansiering samt 3 nye stipendiatler fra høsten 2012.

Prosjektprogrammidler tildelt KHiB

Fra prosjektprogrammet har KHiB i 2012 mottatt tildeling til 2 prosjekter. Prosjektet *Re:place* er tildelt kr 438' i 2012, mens prosjektet *pictogram.me* er tildelt kr 167'. For omtale av prosjektene, se kap. 2.

Utstyrsmidler tildelt KHiB

I desember 2012 mottok KHiB en tildeling fra KD til utstyr på kr 3.500' (over kap 281) (se også pkt 1.5). Sammen med vedtatt ramme til investeringer av KHiBs rammebevilgning (kap 260) kan KHiB gjøre et betydelig investeringsløft i 2013. KHiB har et stort etterslep på investeringer, og må samtidig sikre at midlene brukes på utstyrsanskaffelser som har størst prioritet.

Avdelingene har siden nyttår, i lys av at disponible midler til investeringer/utstyr er økt betydelig, arbeidet med å revidere investeringsbehov fremsatt i virksomhetsplaner. For KHiB er det viktig at anskaffelser planlegges godt og at driftsmessige forhold som plassering, bygningstiltak, tilsyn, service og vedlikehold og kompetanse på å betjene nytt utstyr også er hensyntatt.

Planer for bruk av utstyrsmidlene omfatter bl.a.: Oppgradering av verksteder, digital vevmaskin, ny keramikkovn, laserkutter, KU-basert fotolab og fotoutstyr, plotter, materialbibliotek, romlaboratorium, fargelaboratorium, lydrom, 3D-printer og en del nødvendige større ombygginger.

2.5.5. Rapport om likestilling

Under følger rapportering knyttet til krav fra Likestillings- og diskrimineringsombudet (jfr. KDs rapporteringskrav for 2012).

Tilstandsrapportering kjønnslikestilling

Kjønnsbalanse fordelt på stillingskategorier

Totalt er kvinneandelen av ansatte ved KHiB 53,5 % i 2012. I 2011 var andelen 52,8. Innen gruppen undervisnings- og forskerstillinger er kvinneandelen i 2012 52,6 % og i 2011 54,7 %. I gruppen støttestillinger for undervisning- og forskning er kvinneandelen i 2012 58,3 % og i 2011 56,5 %. I gruppen administrative stillinger er kvinneandelen noe høyere, i 2012 62,4 og i 2011 58 %. I gruppen drift- og vedlikehold er det kvinneandelen lav, for 2012 7,6 % og i 2011 9 %. I gruppen andre stillinger, er kvinneandelen 100 % begge år. For utfyllende informasjon, se vedlegg 1.

Gjennomsnittslønn totalt og på ulike stillingskategorier fordelt på kjønn

I alle stillingskategorier er gjennomsnittslønn hos kvinner og menn nokså lik og skiller maksimalt med et par lønnstrinn i 2012, i 2011 med maks fire lønnstrinn. For utfyllende informasjon, se vedlegg 1.

Kjønnsdelt statistikk over arbeidstid

Heltid/deltid

Ved KHiB er det forholdsvis mange som er ansatt i deltidsstillinger spesielt innenfor undervisning og forskerstillinger. Dette skyldes at mange av våre faglig ansatte driver privat næringsvirksomhet i tillegg til sin stilling ved KHiB. I 2012 var 42 % ansatt på deltid og i 2011 45%.

Totalt var det i 2012 ansatt 65 personer på heltid. Av disse er 55 % kvinner og 45 % menn. I 2011 var det totalt 64 personer på heltid og fordelingen var 53 % kvinner og 47 % menn.

De samme tallene for deltid er som følger: Totalt var det i 2012 ansatt 47 personer på deltid fordelt mellom 47 % kvinner og 53 % menn. For 2011 var totalt 52 personer tilsatt i deltidsstillinger derav 58 % var kvinner og 42 % menn.

Faste stillinger/midlertidige stillinger

KHiB har en forholdsvis stor andel midlertidige stillinger. Dette henger sammen med at høgskolen har mange ansatte i seksårige åremålsstillinger innenfor undervisnings- og forskerstillingene. I 2012 var 60 % tilsatt i midlertidige stillinger og i 2011 61%.

I 2012 var totalt 45 personer ansatt i faste stillinger og av disse var 51 % kvinner og 49 % menn. I 2011 var 46 personer ansatt i faste stillinger og av disse var 48 % kvinner og 52 % menn.

I 2012 var totalt 68 personer ansatt i midlertidige stillinger hvor av kvinneandelen var 54 % og menn 46 %. I 2011 var totalt 71 personer ansatt i midlertidige stillinger og av disse var 59 % kvinner og 41 % menn.

For en samlet oversikt, se vedlegg 2.

Uttak av foreldre- omsorg og velferdspermisjoner

Når det gjelder uttak av foreldrepermisjon er det kun kvinner som har tatt ut dette både i 2012 og 2011. I 2012 tok kvinner i undervisnings- og forskerstillinger ut totalt 138 dager og i 2011 101 dager. Blant administrativt ansatte tok kvinner ut totalt 77 dager i 2012 og 137 dager i 2011.

Når det gjelder uttak av omsorgspermisjoner uten lønn er det kun kvinner som har tatt ut dette både i 2012 og 2011. I 2012 tok kvinner i administrative stillinger ut totalt 387 dager og i 2011 258 dager, og kvinner i undervisnings- og forskerstillinger tok ut totalt 52 dager.

Når det gjelder uttak av lengre velferdspermisjoner uten lønn har både kvinner og menn tatt ut dette i 2012 i gruppen undervisnings- og forskerstillinger. Kvinner har tatt ut totalt 63 dager og menn 17 dager.

Når det gjelder uttak av kortere velferdspermisjoner med lønn er dette tatt ut både blant menn og kvinner blant administrativt ansatte både i 2012 og 2011. At slike permisjoner ikke er registrert på undervisnings- og forskerstillinger henger trolig sammen med at de ikke foretar fortløpende elektronisk tidsregistrering slik de andre gruppene gjør det. Se for øvrig vedlegg 3.

Sykefravær og fravær grunnet sykt barn

Totalt sett har kvinner tatt ut flere dager grunnet sykt barn enn menn. I 2012 tok kvinner totalt ut 32 dager og menn 6 dager. Tallene for 2011 er 27 dager uttak på kvinner og 8 dager på menn. Det er i gruppen administrativt ansatte det har vært tatt ut flest dager. Se for øvrig vedlegg 4.

Sykefraværet for øvrig er rapportert under virksomhetsmål 4.2.

Kompetanseutvikling og personalpolitiske satsninger

KHiB har som mål å legge til rette for at kvinner får delta på kurs og annen kompetansefremmende videreutdanning og i 2012 en kvinnelig leder som deltatt i et lederutviklingstiltak, og en kvinnelig administrativt ansatt som deltatt i et kompetanseutviklingstiltak.

Vi har ikke andre personalpolitiske satsninger å rapportere på.

Rekruttering av medarbeidere

Når det gjelder rekruttering til utlyste stillinger innen undervisning og forskning er det tilsatt nokså jevnt med kvinner og menn i 2012 og 2011, henholdsvis 4 kvinner og 3 menn i 2012, og 3 kvinner og 5 menn i 2011, mens det for stillinger uten utlysninger er rekruttert noe flere menn enn kvinner. Når det gjelder rekruttering til utlyste stillinger innenfor administrative og tekniske stillinger er det ansatt en overvekt av kvinner, henholdsvis 4 kvinner og 3 menn i 2012 og 7 kvinner og 1 mann i 2011. Se for øvrig i vedlegg 5 for opplysninger om kjønnsfordeling av søkere, personer innkalt til intervju og tilsetninger.

TILTAKSRAPPORTERING LIKESTILLING OG DISKRIMINERING**Likestilling knyttet til kjønn**

KHiB har kjønnsbalanse i de fleste stillingsgrupper.

I alle våre utlysningstekster blir det oppgitt at den statlige arbeidsstyrken i størst mulig grad skal avspeile mangfoldet i befolkningen, og at det blant annet er et personalpolitisk mål å oppnå en balansert kjønns sammensetning.

Likestilling knyttet til etnisitet

I tråd med strategiplanen for 2012-16 skal Kunst- og designhøgskolen vektlegge et arbeidsmiljø kjennetegnet av likeverd og toleranse. KHiBs personalpolitikk vektlegger at høgskolen skal fremme likestilling mellom kjønn og mellom grupper med ulik kulturell/etnisk bakgrunn.

I forbindelse med rekruttering av nye medarbeidere har vi i alle våre utlysninger med et avsnitt om at den statlige arbeidsstyrken i størst mulig grad skal avspeile mangfoldet i befolkningen, og at vi har et personalpolitisk mål om en balansert alders- og kjønns sammensetning og rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Det blir også i vårt elektroniske søkeverktøy orientert søkerne om at statlige virksomheter er pålagt å innkalle minst en kvalifisert person med ikke-vestlig bakgrunn til jobbintervju i henhold til Handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen, og at målsettingen er å øke andelen personer med innvandrerbakgrunn som er ansatt i staten. Det er også angitt hva som defineres som innvandrer, og de gis mulighet for å krysse av for dette i søknaden om de skulle ønske det.

KHiB har ikke tilsatt noen personer med innvandrerbakgrunn i 2012 eller 2011. Vi har hatt søkere med innvandrerbakgrunn på utlyste stillinger, men disse har ikke vært funnet kvalifisert for tilsetting.

Likestilling ved nedsatt funksjonsevne

Kunst- og designhøgskolen ønsker et arbeidsmiljø der det gis rom for fleksibilitet, utvikling og tilrettelegging av arbeidet slik at de menneskelige ressurser brukes best mulig.

I forbindelse med rekruttering av nye medarbeidere har vi i alle våre utlysninger med et avsnitt om at den statlige arbeidsstyrken i størst mulig grad skal avspeile mangfoldet i befolkningen.

Vi har fra 2012 tatt i bruk et elektronisk rekrutteringsverktøy hvor søkere blir spurt om de har nedsatt funksjonsevne, og der det informeres om regjeringens målsetting at 5 % av nytilsatte i statlig sektor skal være personer med nedsatt funksjonsevne. Det blir informert om hva defineres som funksjonshemmet/yrkeshemmet. Søker blir også gjort oppmerksom på den muligheten som eksisterer til å fravike kvalifikasjonsprinsippet såfremt søker oppfyller stilingens kvalifikasjonskrav. Det gis mulighet for å registrere om en har nedsatt funksjonsevne om en ønsker dette.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen har ikke rekruttert noen personer med nedsatt funksjonsevne i 2012 eller 2011. Vi har hatt en søker som har oppgitt å ha nedsatt funksjonsevne, men som ikke ble funnet kvalifisert for tilsetting.

KHiB har hatt som målsetting i vår IA-handlingsplan å stille til rådighet to stillinger for personer med nedsatt funksjonsevne i 2012/13 som har behov for arbeidsutprøving. Vi tok tidlig i 2012 kontakt med NAV, men til tross for gjentatte kontakter med NAV fikk vi ikke noen aktuelle kandidater før helt på slutten av året. Vi har fra årsskiftet fått på en plass en person som er på arbeidsutprøving i administrasjonen.

2.5.6. Større investeringsprosjekter

KHiB har ikke planlagte større investeringsprosjekter i forhold til den definisjon KD legger til grunn for rapportering. Det vises likevel til kapittel 1.5 om investeringsbehov og infrastruktur, samt kap. 2.5.4.

2.5.7. Sikkerhet og beredskap

KHiB har utarbeidet en beredskapsplan hvor ansvar, oppgaver og fullmakter er nærmere avklart. Beredskapsplanen gir en beskrivelse av ansvar, organisering og oppgaver for situasjoner som krever ekstraordinære tiltak for å unngå eller begrense skadevirkninger for mennesker, miljø, materielle verdier samt KHiBs omdømme. I utarbeidelsen og vedlikeholdet av beredskapsplanen er det gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser. Konkret er det utarbeidet tiltakskort med prosedyre- og ansvarsbeskrivelser for fare-/ulykkessituasjoner som er vurdert til å ha middels til høy risiko.

Beredskapsrutiner og –planer ble revidert i 2011 og integrert i KHiBs elektroniske HMS system.

KHiB gjennomførte beredskapsøvelse 13. desember 2012. Vår bedriftshelsetjeneste "HMS-gruppen" bisto med å arrangerte en table-top øvelse der beredskapsgruppen ved KHiB deltok. Øvelsen er under evaluering, og øvelsen bidro til en nyttig gjennomgang av våre beredskapsrutiner og avklaring av hvilke eksterne ressurser vi har å spille på i en krisesituasjon. Gjennomføringen av øvelsen ga innsikt i utfordringer og behov for endringer. Vi vil øve på planverket jevnlig og i neste omgang ser vi det som hensiktsmessig å gjennomføre øvelser der større deler av organisasjonen blir involvert, og med realistiske aksjoner som omfatter redning og håndtering av evakuerte og pårørende.

KHiB vil arbeide videre for at fokuset på risiko og sikkerhet integreres i alle deler av vårt arbeid.

I 2012 har KHiB hatt en gjennomgang av IKT-sikkerheten. Det er utarbeidet IKT-sikkerhetspolicy og IT-reglementet er revidert. Som et resultat av gjennomgangen utføres det omfattende utbedringer i infrastrukturen i deler av bygningsmassen. Arbeidet følges opp i 2013 med risiko- og sårbarhetsanalyser.

2.5.8. Felles føringer

Inkluderende arbeidsliv

KHiB signerte i 2011 IA-avtale for perioden 2011-2013. Vi har som målsetting at sykefraværet skal ligge på fem prosent. Når det gjelder aktiviteter for å redusere sykefraværet har vi gjort IA-avtalen og oppfølgingsrutiner ved sykefravær til del av lederopplæringen.

Medarbeidersamtalen brukes som arena for å kartlegge tilretteleggingsbehov og ved rabattordninger på ansattes trening ved Studentsamskipnadens fem treningsentre stimuleres ansatte til fysisk aktivitet.

Når det gjelder personer med redusert funksjonsevne har vi stilt flere arbeidsplasser til rådighet for arbeidsutprøving for personer som har falt ut av arbeidslivet eller har behov for å prøve ut sin arbeids- og funksjonsevne. Det har imidlertid tatt tid og flere henvendelser til NAV før vi etter om lag ett år har fått inn en person. Vi er fortsatt i dialog med NAV for å fylle opp en ledig plass til. Vi arbeider fortsatt med å informere ledere, tillitsvalgte og verneombud om NAVs stimuleringsmidler og vi benyttet blant annet anledning til dette da vi i desember 2012 hadde møte med IA-arbeidet som eneste tema.

KHiB har som målsetting i handlingsplanen å utarbeide et livsfasepolitisk dokument i 2013 for å tilrettelegge for ulike livsfaser og forlenge yrkeskarrieren for ansatte. Det blir kontinuerlig gjort individuelle vurderinger for å gjøre nødvendige tilpasninger for ansatte som har behov for dette i arbeidssituasjonen sin. Vi tilbyr kurs i forberedelse til pensjonsalder for våre seniorer.

Systematiske brukerundersøkelser

Som ledd i KHiBs kvalitetsutviklingsprogram blir det hvert år gjennomført en opptaksundersøkelser blant bachelorsøkerne som kommer til andre opptaksrunde i juni.

Undersøkelsen gir viktige tilbakemeldinger om søkerens informasjonskilder og deres vurdering av opptaksprosessen. Datagrunnlaget brukes i KHiBs kontinuerlige arbeid med å målrette rekrutteringsstrategi og -tiltak.

Studentenes tilbakemeldinger i semesterevaluering omhandler inkludering og faglige forhold, informasjon og infrastruktur, samt tidsbruk. Undersøkelsen er i hovedsak kvantitativ. I tillegg benytter mange studenter muligheten til å avgi fritekstsvaer som gir verdifull kvalitativ informasjon om blant annet læringsmiljø. Svarene er ofte nyanserte og reflekterte.

Om eksamen og sensur hentes det inn kvalitativ informasjon gjennom oppsummeringsmøter med eksterne sensorer. Kvalitetsvurderingene som gjøres her, omfatter både kvalitet i studentenes eksamensarbeid og i selve sensureringsarbeidet.

Data fra undersøkelser blant søkere, studenter og andre interessenter analyseres og presenteres i ulike rapporter, og følges opp i form av spesifikke tiltak der det er nødvendig.

Lærlinger i staten

KHiB har totalt hatt fem kontorfagslærlinger. Dessverre valgte vår siste kontorfagslærling å si opp stillingen i 2012. Størrelsen på institusjonen tilsier at vi ikke kan ta opplæringsansvar for flere kontorfagslærlinger enn en. Når det gjelder lærlinger innenfor andre fag, har det vært gjort en vurdering av muligheten for å ta inn lærling innenfor IKT fag som er positiv dersom vi lykkes med å rekruttere en egnet kandidat.

3. Planer for 2013

Planer for 2013 er utarbeidet i tråd med den nye målstrukturen fra Kunnskapsdepartementet, samt hovedføringer i Strategiplan 2012-2016.

KHiBs planer for 2013 er lagt gjennom avdelingenes og fellesnivåets virksomhetsplaner og styrets vedtatte budsjettprioriteringer for 2013. Som overordnet styringsdokument gjelder KHiBs strategiplan for perioden 2012-2016.

Fra plandelen for 2013 vil vi spesielt trekke frem følgende områder:

- Kunstnerisk utviklingsarbeid er avgjørende for all aktivitet ved kunst- og designhøgskolen.
- Organisasjonsutviklingsprosessen som ble påbegynt i 2011 har fremdeles høy prioritet. Videreutvikling av strukturen ved Avdeling for kunst vil være vesentlig for å oppnå det vi ønsker innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid, undervisning og utdanningstilbud, samt faglig ledelse. Det er igangsatt en tilsvarende prosess ved Avdeling for design, samtidig som tilpasningen av fellesnivået (administrasjonen) skal finne sin form i løpet av 2013.
- For studiekvalitetsarbeidet vil vi trekke frem overgangen til læringsstøttesystemet *it's learning*, som vil være på plass fra høstsemesteret 2013. Siktemålet er å skape en nyttig og brukervennlig digital møteplass for studenter og ansatte.
- Arbeidet med å søke status som vitenskapelig høgskole er godt i gang. Det planlegges med å sende søknad til NOKUT medio mai 2013.
- Etter- og videreutdanning videreutvikles og profileres gjennom et helhetlig EVU-tilbud med utgangspunkt i KHiBs strategi og i jevnlig dialog med fagmiljøene.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB) har under hvert virksomhetsmål satt en rekke egne kvalitative resultatmål for virksomheten i 2013. Suksess i forhold til KHiBs virksomhet kan først og fremst måles kvalitativt, derfor er vårt hovedfokus på egne kvalitative resultatmål, men det er også satt et antall egne styringsparametre med kvantitative resultatmål.

I tilknytning til og under hvert virksomhetsmål er det foretatt risikovurderinger i henhold til angitt metode for å avdekke risikovesentlighet (jfr. kap 1.2.3). Disse vurderingene finnes i egen dokumentasjon. Vi har gjengitt det vi opplever som vesentlige risikoer - og relevante tiltak for å redusere eventuell risiko.

Disposisjonen av planer 2013 er noe justert i forhold til dokumentet "Rapporteringskrav for 2012". KHiBs virksomhetsmål er sortert under de ulike sektormål og viser på den måten hvilke sektormål de bidrar til. Denne strukturen er gjennomgående i KHiBs strategiplan og interne virksomhetsplaner og ikke ønskelig å endre.

3.1. Sektormål 1: Utdanning og læringsmiljø

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

3.1.1. Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet

Kunst- og designhøgskolen skal utdanne kunstnere og designere som er ledende på sine felt og med kompetanse som er relevant for samfunnets behov.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Studietilbudet i ulike kunst- og designfag skal sikres ut fra nasjonale behov. KHiB skal ha studietilbud på bachelor- og masternivå innenfor følgende avdelinger/fagområder:

- Avdeling for design: Visuell kommunikasjon, fokus på nye medier; Møbel- og romdesign/interiørarkitektur; Praktisk Pedagogisk Utdanning
- Avdeling for kunst: inkluderer to- og tredimensjonal kunst, installasjon, video, lyd, nye medier, performance, fotografi, grafikk, keramikk/leire, tekstil, skapende kuratorpraksis

Undervisningen skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.

Gjennom etablering av kunstnerisk utviklingsarbeidsgrupper styrke utdanningsledelse.

Internasjonal rekruttering til faglige stillinger skal videreføres.

Undervisningsomfang skal tilpasses ressurser og studenttall.

Studier innen nye medier på fagområdet visuell kommunikasjon skal følges opp, i langsiktig samarbeid med de andre avdelingene. Utvidelse på masternivå skal vurderes. Dette forutsetter økt tildeling, jfr. KHiBs budsjettforslag for 2014.

Kapasitet for nye studieplasser skal utredes.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KHiBs styringsparametre:				
Antall kvalifiserte søkere per studieplass	7,5	7,7	5,8	6,0
Antall studenter tatt opp		140	138	132
Antall uteksaminerte kandidater	124	118	112	114

Styringsparametre (kvalitative):

- Uteksaminerte kandidaters vurdering av sin kunst- og designkompetanse som relevant i arbeidslivet.
- Stipend og utmerkelser til studenter og uteksaminerte kandidater

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Høyt kvalifisert og egnet faglig personell

Tiltak:

- Målrettet profilering av KHiB;
- Gode spesifikasjoner av oppgaver og betingelser ved rekruttering av ansatte;
- Målrettet arbeid for videreutvikling av attraktivt arbeidsmiljø;
- Sikre gode prosesser for rekruttering av fagstab, forankret i et strategisk fagutviklingsperspektiv;
- Andel førstekompetanse i stab videreføres.

Risikofaktor: Sviktende integrasjon av nye faglig ansatte

Tiltak:

- Klare rammer for og forventninger til arbeidsoppgavene;
- Systematisk opplæring, oppfølging og veiledning;
- Arbeide for felles institusjonsforståelse og kultur for mangfold og toleranse.

Risikofaktor: Relevant studieportefølje

Tiltak:

- Drøftinger i Råd for samarbeid med arbeidslivet og avdelingsråd
- Kandidatundersøkelser
- Revisjon av kvalitetsutviklingsprogrammet

Risikofaktor: Lav rekruttering av studenter med potensial og motivasjon

Tiltak:

- Rekrutteringsstrategi
- Treffsikker opptaksprosess

Risikofaktor: Dårlig planlegging og koordinering av undervisning

Tiltak:

- Utdanningsledelse

3.1.2. Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen

Kunst- og designhøgskolen skal tilby et velfungerende læringsmiljø hvor studentene stimuleres til å være kritiske, selvstendige og utforskende. Studiene skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, og sikre relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Evaluere og videreutvikle Kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP) i tråd med KHiBs faglige profil og størrelse.

Utvikle digital møteplass ved hjelp av *it's learning*.

Opprettholde høy gjennomføringsprosent.

Det skal fokuseres på ansvar for egen læring, krav til faglig progresjon og forpliktende deltakelse i studiemiljøet for studenter på alle trinn.

Flerfaglige undervisningstiltak skal fortsatt stimuleres.

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KDs styringsparametre:				
Gjennomføring på normert tid	97,9 %	99,2 %	97,8 %	95 %
KHiBs styringsparametre:				
Oppslutning til semesterevalueringene	35,5%	28,4%	48%	50%

Styringsparametre (kvalitative):

- Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene (KD)
- Studentenes tilbakemelding i semesterevalueringene

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: For lave investeringsrammer, mangel på oppdatert utstyr. Ulike rammevilkår for kunst- og designutdanningene i Norge gir ulik konkurranseevne.

Tiltak:

- Søke KD om styrket ramme nå, ikke vente på nybygg;
- Stram prioritering internt.

Risikofaktor: Problematisk lokaler, mangel på møteplasser på tvers av lokaliteter. Kan ikke samle alle studenter på en avdeling eller ansatte i ett lokale. Begrenset mulighet for universell tilrettelegging.

Tiltak:

- Aktiv innsats i byggesaken;
- Videreutvikle tiltak for å skape faglig-sosiale møteplasser.
- Kompensere for manglende universell tilrettelegging gjennom individuell oppfølging av studenter med særskilte behov

Risikofaktor: Suboptimal organisasjon

Tiltak:

- Organisasjonsutvikling på avdelingene
- Tilpasning av administrative støttefunksjoner

3.1.3. Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdannings samarbeid

Kunst- og designhøgskolen skal ha en nasjonal og internasjonal profil i studiene som reflekteres i sammensetning av ansatte og studenter og som bidrar til økt utdanningskvalitet.

Aktiviteter for måloppnåelse:

KHiB skal opprettholde en stor andel av sine studenter på utveksling og et høyt tall på innreisende utvekslingsstudenter.

Avdelingene og faglig ledelse skal videreføre aktiv deltakelse i større nettverk som Nordplus (KUNO og Cirrus), Erasmus, Cumulus og ELIA¹⁰. Avdelingene skal delta i internasjonale nettverk/fora og samarbeide med andre internasjonale utdanningsinstitusjoner i henhold til planlagte tiltak i avdelingenes virksomhetsplaner.

Avdelingene skal videreføre bruk av internasjonale gjestelærere til kurs og prosjekter. Videreføre nasjonal og internasjonal rekruttering til faglige stillinger, sikre institusjonell forankring.

---

¹⁰ Nordiske og europeiske nettverk for faglig samarbeid mellom institusjoner for høyere kunst- og designutdanning.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KHiBs styringsparametre:				
Antall utvekslingsavtaler		77	76	78
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	59	38	40	50
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud ¹¹	12	12	12	12

Styringsparametre (kvalitative):

- Deltakelse i internasjonalt utdanningssamarbeid
- Internasjonale gjestelærere og ansatte
- Nasjonalitet blant søkere og opptatte studenter

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Prosjekter ikke godt nok integrert i avdelingens og fellesnivåets planer og budsjetter.

Tiltak:

- Bevisst planlegging, styring og kontroll i henhold til avdelingens virksomhetsplaner;
- Systematisk intern kommunikasjon i planleggingsfasen

Risikofaktor: Mangelfullt utviklede engelske nettsider

Tiltak: Videreutvikling og oversettelse av KHiB-web

¹¹ Tilsvarende tidligere rapportering av kunst- og designhøgskolens 2 MA-studieprogram, men nå i samsvar med definisjonen av emner á 10 studiepoeng.

3.1.4. Virksomhetsmål 1.4: Etter- og videreutdanning

Kunst- og designhøgskolen skal tilby etter- og videreutdanning som er tett knyttet til kjernevirksomheten og som er faglig relevant.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Videreutvikle og profilere et helhetlig EVU-tilbud med utgangspunkt i KHiBs strategi og jevnlig dialog med fagmiljøene. Implementere ny strategi for EVU.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KHiBs styringsparametre:				
Antall etterutdanningskurs	7	5	7	6
Antall deltakere på etterutdanningskurs	38	26	70	50

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Langsiktig planlegging av EVU prioriteres for lavt

Tiltak: EVU inngår i avdelingenes virksomhetsplaner.

Risikofaktor: EVU-tiltak etableres på bekostning av ordinær undervisning

Tiltak: EVU inngår i ansattes arbeidsplaner

3.2. Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart, utføre forskning, kunstnerisk- og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

3.2.1. Virksomhetsmål 2.1: Kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid

Kunst- og designhøgskolens kunstneriske utviklingsarbeid og forskning skal ha høy internasjonal kvalitet, samt være utfordrende og undersøkende. Kritisk refleksjon og utveksling av prosess og resultat skal danne grunnlag for utvikling av kunnskap.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved KHiB skal ha internasjonale referanser.

Videreutvikle samarbeidet med andre institusjoner.

Videre planlegging av *Sensuous Knowledge* i samarbeid med Kunstmuseene i Bergen.

Synliggjøring av KU-profiler og dokumentasjon av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Øke antallet strategiske KU-prosjekter, både gjennom interne tildelinger og eksternt finansiert virksomhet.

KHiB skal utvikle gode søknader til prosjektprogrammet slik at vi får tildelt prosjektmidler fra programmet.

Implementere handlingsplan for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Søke akkreditering som vitenskapelig høgskole medio mai 2013.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KHiBs styringsparametre:				
Antall offentlige presentasjoner av KU-prosjekter			10	20
Regnskap/tildeling KU-prosjekter (1000 kr) ¹²	629/200	832/400	751/400	› 500/450

¹² Ambisjonsnivå viser regnskap i forhold til årets nye tildeling til formålet. *Disponible* budsjettmidler til formålet er større. Styringsparameter indikerer at KHiB bygger ned avsetninger til formålet.

Styringsparametre (kvalitative):

- KU-resultater, inkludert utstillinger, publikasjoner og andre offentlige presentasjoner (resultatoppnåelse på forskning i forhold til institusjonens egenart) (KD)
- Samspill mellom KU, forskning og utdanning (KD)
- Deltakelse og verv i internasjonale nettverk, arrangør av internasjonale konferanser, deltakelse i internasjonale arrangementer.

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Tid til utvikling av søknader til prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid

Tiltak: Sette av tid og ressurser til å utvikle søknader i sammenheng med KHiB-strategien.

Risikofaktor: Prosjekter integrert i avdelingenes og fellesnivåets planer og budsjetter

Tiltak: Bevisst planlegging, styring og kontroll i forhold til virksomhetsplaner og strategiplan.

3.2.2. Virksomhetsmål 2.2: Rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale

Kunst- og designhøgskolen skal videreutvikle det kunstneriske utviklingsarbeidet gjennom strategisk rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Sikre gode prosesser for rekruttering av fagstab, forankret i et strategisk fagutviklingsperspektiv.

Konkretisere målet om å bli vitenskapelig høgskole, minst 50 % av utlyste stillinger må være på førstestillingsnivå

Måltrettet profilering av KHiB.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KHiBs styringsparametre:				
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	2	1	3	>1
Antall førstestillinger pr undervisningsstilling	0,77 (26/33)	0,70 (26/37)	0,63 (22,9/36,5)	>0,60

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Lav rekruttering av høyt kvalifisert og egnet faglig personell

Tiltak: Stillinger utlyses internasjonalt.

Risikofaktor: Manglende integrasjon av nye faglig ansatte

Tiltak: Etablere møteplasser både faglig og sosialt.

3.2.3. Virksomhetsmål 2.3: Stipendiatutdanning

Kunst- og designhøgskolen skal tilby stipendiatutdanning av høy kvalitet og bidra til utvikling og kvalitet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Aktiviteter for måloppnåelse:

KHiB skal være en aktiv deltaker i utvikling av stipendiatprogrammet.

Stipendiater skal rekrutteres ut fra strategiske mål og fokusområder.

Stipendiater skal få god faglig oppfølging og aktivt integreres i avdelingens og det øvrige fagmiljøet ved institusjonen.

Kunst- og designhøgskolen skal som operatør av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid være aktiv pådriver for høy kvalitet i stipendiatprogrammet.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KDs styringsparameter:				
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp til stipendprogrammet seks år tidligere	0 av 0	1 av 3	0 av 3	1 av 2
KHiBs styringsparametre:				
Antall uteksaminerte kandidater	0	2	2	1
Antall stipendiater tatt opp i programmet	2	0	3	2
Andel innvilgete søknader til prosjektprogrammet under programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid		1	1	1
Tildeling fra prosjektprogrammet		500'	1.315'	> 1.900'

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: For dårlig gjennomstrømming av stipendiater

Tiltak:

- Rekrutteringsprosesser som sikrer at man får egnede søkere;
- Sikre intern oppfølging av stipendiater gjennom gode veiledere, godt samarbeid mellom veiledere og god oppfølging av veiledere;
- Arbeide for at stipendiatprogrammet blir et godkjent doktorgradsstudium der kandidatene ved godkjent disputas får tittelen PhD.

Risikofaktor:

- Underfinansierte stipendiatprosjekter og manglende oversikt over total kostnader
- Tapte prosjektmidler pga mangelfulle søknader

Tiltak: Gode budsjetteringsmaler og veiledning av ansatte og potensielle stipendiater gjennom søknadsprosessen.

3.3. Sektormål 3: Formidling og samfunn

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

3.3.1. Virksomhetsmål 3.1: Samarbeid med eksterne partnere

*Kunst- og designhøgskolen skal være en opplagt samarbeidspartner for myndigheter, næringsliv og kulturliv for styrking av kunst og design.
Kunst- og designhøgskolen skal bidra i fora der kunnskapen vår er en ressurs, og bygge nettverk med relevante partnere.*

Aktiviteter for måloppnåelse:

Profilering av kunst- og designhøgskolen som samarbeidspartner med den spisskompetansen vi har i fagmiljøene.

KHiB skal delta på og skape møtesteder med relevante partnere regionalt og internasjonalt for å sikre faglige bidrag av høy kvalitet til samfunns- og næringsutviklingen.

Styrke dialogen med fagansatte ved kunst- og designhøgskolen for å utvikle samarbeid med eksterne partnere.

Vurdere aktuelle prosjekter strategisk før avtaler etableres.

Styringsparameter:

- Samarbeidsprosjekter med eksterne partnere

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Svak strategisk forankring av eksternt samarbeid.

Tiltak: Innarbeide i avdelingenes virksomhetsplaner. Tema i styringsdialog.

Risikofaktor: Synliggjøring og formidling av eksterne samarbeid prioriteres for lavt.

Tiltak: Utnytte KHiBs websider.

3.3.2. Virksomhetsmål 3.2: Formidling av prosesser og resultater

Kunst- og designhøgskolen skal formidle egne prosesser og resultater for å øke den offentlige bevisstheten om kunst og design, synliggjøre virksomheten vår og møte andres kompetanse.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Videreutvikle KHiBs nettsider som sentral kanal for synliggjøring av vår aktivitet.

Synliggjøre virksomheten gjennom nyhetsbrev og media, utstilling og andre visninger av faglig aktivitet.

Øke samarbeidet og kontaktnettet i media regionalt og nasjonalt.

Styrke profilering av stipendiatutstillinger og disputaser, både i forhold til de ulike målgruppene og i valg av hensiktsmessige kanaler.

Det skal organiseres masterutstillinger, bachelorutstilling og portfoliodag. Gode formidlingstiltak rundt disse skal sikres. Eksterne utstillingssteder skal følges opp.

Benytte Rom8 til formidling av KHiBs kunstneriske utviklingsarbeid.

KHiB skal som aktiv deltager i Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (UHR) bidra til å styrke KU i høyere utdanning.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KHiBs styringsparametre:				
Antall utstillinger i egne og eksterne lokaler	15	58	57	60
Antall publikasjoner		3	2	3
Regnskap/tildeling publikasjoner (1000kr) ¹³	28/0	270/0	390/200	> 300/150

Styringsparametre (kvalitative):

- Priser og utmerkelser til studenter og ansatte
- Kunst og design i offentlig rom

¹³ Ambisjonsnivå viser regnskap i forhold til årets nye tildeling til formålet. *Disponible* budsjettmidler til formålet er større. Styringsparameter indikerer at KHiB bygger ned avsetninger til formålet.

3.3.3. Virksomhetsmål 3.3: Verdiskapning og kunnskapsoverføring

Kunst- og designhøgskolen skal øke eksternt finansiert virksomhet gjennom å tilby nyskapende og attraktiv kunnskap for samfunns- og næringsliv.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Utvikle innovative og attraktive samarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt for samfunns- og næringsliv. Dette skal også bidra til å styrke kunst- og designmiljøet i Bergen.

Utviklings- og resultatmidler for etter- og videreutdanning skal benyttes i fagmiljøene for å utvikle EVU-tilbudet.

Styrke eksternt samarbeid ved å benytte reglement for bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet, med tilhørende prosjekt- og budsjettverktøy.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KDs styringsparametre:				
Andel inntekter fra BOA utenom EU og NFR	1,63% (1 661'/ 101 990) ¹⁴	0,64 % (687'/ 106 685)	0,21 % (240'/ 111 698')	> 1 %
KHiBs styringsparametre:				
BOA-inntekter og andre inntekter (utover grunnbevilgning, EU og NFR)	2 470'	1 510'	768'	> 1 500'

Styringsparametre (kvalitative):

- Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (KD)

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Relevant EVU-portefølje

Tiltak:

- Strategi og retningslinjer for EVU
- Gjennomgang av EVU-portefølje
- Oppbygging av alumninettverk

Risikofaktor: EVU-prosjekter ikke godt nok integrert i avdelingens og fellesnivåets planer og budsjetter

Tiltak:

- Bevisst planlegging, styring og kontroll i forhold til virksomhetsplaner og strategiplan;
- Systematisk internkommunikasjon om aktuelle prosjekter.

¹⁴ Styringsparameter endret fra "omfang" til "andel" BOA-inntekt f.o.m. 2010.

3.4. Sektormål 4: Forvaltning av ressurser

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

3.4.1. Virksomhetsmål 4.1: Styring og organisering

Kunst- og designhøgskolen skal sikre god og effektiv styring, organisering og forvaltning av ressursene. Kunst- og designhøgskolens strategiske prioriteringer skal styrke kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, utdanning og formidling.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Gjennomføre organisasjonsutviklingsprosess på Avdeling for design og tilpasning av fellesnivået. En administrativt robust organisasjon skal sikres. Profesjonaliteten skal styrkes.

Tydelig organisering og rolleavklaring skal bidra til å styrke/støtte faglig virksomhet.

Prinsipper for budsjettfordeling skal revideres i forbindelse med pågående organisasjonsutvikling.

Etablere gode prosesser og verktøy for plan- og budsjettarbeidet, som bidrar til å sikre samsvar mellom langsiktige målsettinger og strategiske prioriteringer og de årlige budsjettammer og virksomhetsplaner. Implementere langtidsbudsjettering basert på strategisk plan og budsjettprognoser.

Videreutvikle bruken av UHRs og NOKUTs indikatorer for kvalitetsutvikling.

Sikre at KHiBs IT-infrastruktur tilfredstiller KDs og UNINETTs krav og dekker KHiBs behov innen kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning.

Gjennomføre kompetansekartlegging for kritiske funksjoner og målrette kompetanseutviklingsprogrammer der utviklingspotensialet er stort.

Revidere prosesser for risikovurdering.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KHiBs styringsparametre:				
Driftsutgifter pr heltidsekivalent (antall bestått 60- studiepoengsenheter)	343 (101 721/ 296,8)	361 (107 331/ 297,3)	361 (108 575/ 300,8)	350
Forholdet mellom faglig og administrativt ansatte	1,22 (41/34)	1,25 (47/38)	1,2 (46,5/39)	< 1,5
Andel førstestillinger av totalt antall faglige stillinger	0,77 (26/33)	0,70 (26/37)	0,63 (22,9/36,5)	> 0,50
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	2	1	3	> 1
Nye strategiske midler	3 300'	3 750'	3 850'	3 420'

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Sårbarhet som liten institusjon

Tiltak:

- Initiere vekst/samarbeid med øvrige UH-institusjoner og andre relevante partnere;
- Følge opp igangsatte prosesser for ny avdelingsstruktur og administrative funksjoner

Risikofaktor: Ikke tilstrekkelige ressurser med rett kompetanse til å møte forvaltningsmessige utfordringer

Tiltak:

- Oppfølging av planer i Budsjett 2013;
- Fullføre prosesser som er i gang:
  - Gjennomgå organisering av KHiBs funksjoner/oppgaver;
  - Analyse av kompetansebehov, tiltak;
  - Avtaler med samarbeidspartnere.

Risikofaktor: Ikke rasjonell bruk av administrative verktøy og systemer

Tiltak:

- Kompetanse/oppdatering/omlegging:
  - Oppfølging av IKT-sikkerhetsgjennomgang og risiko- og sårbarhetsanalyse;
  - Øke bruk av tilgjengelige IKT-løsninger tilknyttet FEIDE;
  - Bruk av FS sine webløsninger

3.4.2. Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø

Kunst- og designhøgskolen skal fremme åpen og helhetlig ledelse. Kunst- og designhøgskolens arbeidsmiljø skal kjennetegnes av likeverd og toleranse, der ansatte og studenter bidrar til institusjonens utvikling gjennom medvirkning og samarbeid.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Ordninger med strategisk kompetanseutvikling for både faglige og administrativt ansatte skal opprettholdes.

Den balanserte kjønnsfordelingen både blant faglig og administrativt personale skal videreføres.

Tilgjengeliggjøring av informasjon fra KHiBs styre og ledelse.

Gjennomføre lederopplæringsprogram. Styrking av mellomlederrollen.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KDs styringsparametre:				
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	56 %	56 %	61 %	50 %
Andel midlertidige ansatte i støttestillinger til utdanning forskning og formidling	0 %	44 %	42 %	< 10 %
Andel midlertidige ansatte i saksbehandler og utrederstillinger	5 %	17 %	23 %	< 20 %
Andel midlertidige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ¹⁵	77 %	81 %	82 %	> 80 %
KHiBs styringsparametre:				
Sykefravær	4 %	5,1 %	3,7 %	< 5 %
Andel kvinner	0,50	0,53	0,53	0,50

¹⁵ Viser i denne sammenheng til redegjørelsen om åremålsordningen i undervisnings- og forskerstillinger i rapportdelen under virksomhetsmål 4.1. Uhl § 6-4 j hjemler åremål når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet.

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Ansatte føler seg lite inkludert, oversett og forbigått.

Tiltak:

- Faste møter på alle enheter og avdelinger.
- Internt utviklingsprogram om medarbeiderskap.

Risikofaktor: Mangelfull informasjon i organisasjonsutviklingsprosessene.

Tiltak: Informasjon i aktuelle fora. Oppdatert informasjon på web.

3.4.3. Virksomhetsmål 4.3: Etske utfordringer og miljø

Kunst- og designhøgskolen skal ta etske utfordringer på alvor, og arbeide for utviklingen av et bærekraftig og inkluderende miljø.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Tematisere dette i de enkelte kurs og prosjekter og mer helhetlig i teoriopplegget, som en viktig del av den kritiske refleksjon – i tillegg til at det er en bevissthet om dette i planleggingen av undervisning og forskning og utvikling.

Gjennom gode rutiner, opplysning og kontroll skal fellesnivået ha fokus på at lønn og honorar, anskaffelser, reisevirksomhet, representasjon og bevertning gjennomføres med høy etisk standard.

Jevnlige møter i arbeidsmiljøutvalg og læringsmiljøutvalg. Ett fellesmøte årlig for de to utvalgene.

Styringsparametre (kvalitative):

- Bevissthet om opphavsrett
- Kjennskap til regelverk
- HMS-og kartlegging i vernerunder
- Måling av uønskete hendelser

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Etablerte rutiner og systemer når ikke igjennom til de som engasjerer, utfører innkjøp, reiser, beverter eller representerer.

Tiltak: Informasjon og veiledning i regelverk og rutiner.

3.4.4. Virksomhetsmål 4.4: Økonomiforvaltning

Kunst- og designhøgskolen skal ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Sikre høy kvalitet i regnskapsavlevering internt og eksternt.

Sikre god kontroll og styring med årlige avsetninger (midler som overføres fra år til år).

Tilgjengeliggjøre nødvendig informasjon om strategi, policy, regelverk og rutiner for økonomiområdet.

Utarbeide prosesser/rutinebeskrivelser innen prioriterte økonomiområder.

Tydelig rollefordeling mellom økonomienheten, andre administrative enheter og budsjettansvarlige.

Utnytte elektroniske løsninger der dette er hensiktsmessig.

Videreføre handlingsplan for anskaffelsesområdet og samarbeidet om innkjøpsområdet mellom UH-institusjonene i Bergen (SAK midler)

Opplæring av personer med budsjettdisponeringsmyndighet (BDM-personer) og andre.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2010	2011	2012	2013
KHiBs styringsparametre:				
Avregninger	Kr 255'	- Kr 668'	Kr 3 096'	< 0 ¹⁶
Nye rammeavtaler inngått		1	2	> 3

Styringsparametre (kvalitative):

- Langsiktig økonomisk planlegging (KD)
- Fordelinger av budsjettmidler i tråd med målsetninger i strategisk plan.
- Skriftlige tildelinger og økonomirapporter på alle budsjettnivå.

¹⁶ Målsetting < 0 (mindre enn null) innebærer forventning om reduksjon i avsetningene. Ambisjon vedrører midler som KHiB administrerer.

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:*Risikofaktor:* Sårbarhet i forhold til kapasitet og kompetanse.*Tiltak:*

- Gjøre rutiner og prosedyrer lett tilgjengelig.
- Opplæring av faglig og administrativt ansatte.
- Søke samarbeid med relevante samarbeidspartnere.

Risikofaktor: Manglende etterlevelse av rutiner/regler

- Strammere prioriteringer og tydelig fordeling av ansvar.

3.5. Plan for tildelt bevilgning for 2013

BEVILGNINGSRAMME KAP 260 (tall i hele 1000)	KHiB	Fellesnivået	Avdeling for design	Avdeling for kunst
Strategiske midler	3 420			
Lønnsmidler	57 344	25 194	14 392	17 758
Bygninger leie og drift	27 608	27 608		
Andre driftsmidler	13 522	5 171	4 428	3 923
Etter- og videreutdanning	900			
Investeringer	2 600			
Reserver	149			
SUM FORDELTE	105 543	57 973	18 820	21 681

Tabellen over viser en forenklet plan for tildelt bevilgning 2013, der følgende er lagt til grunn:

- Planen tar utgangspunkt i bevilgningsramme Kap. 260 – og styrets fordeling av denne.
- Styret har fordelt rammer til strategiske formål, driftsbudsjett, etter- og videreutdanning, og investeringer.
- Driftsbudsjett er fordelt til KHiBs 3 hovedbudsjettenheter (Fellesnivået, Avdeling for design og Avdeling for kunst) til lønnsmidler, bygningsdrift, og andre driftsmidler. *Andre driftsmidler* dekker alle andre aktiviteter ved hovedbudsjettenhetene.
- I KDs tildelingsbrev for 2013 er det også gitt bevilgninger over Kap 281 Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Verken disse tildelingene eller eventuell annen finansiering utenom grunnbevilgning fremgår av tabellen over.

Sammen med avdelingenes og fellesnivåets virksomhetsplaner gir KHiBs styringsdokument, *Premisser for budsjettfordeling 2013*, nærmere detaljer om hvilke oppgaver som skal løses og hvilke tiltak som skal prioriteres innenfor tildelt bevilgningsrammen for 2013, jfr. styrets vedtak om budsjettfordeling 10.01.13.

3.5.1. Disponering av avsetninger

For fullstendig omtale av planlagt disponering av avsetninger pr 31.12.12 vises det til styrets ledelseskommmentarer i forbindelse med *Avlagt regnskap 2012* i styremøte 12.02.13.

Avsetninger av inntektsførte bevilgninger:

Avsetningene innen Kap. 260 fremkommer slik pr 31.12.12:

- *Strategiske tiltak (kr 1.957')*: En stor del var forutsatt disponibel ved budsjettfordeling for 2013, bl.a. midler til organisasjonsutvikling (ny avdelingsstruktur, administrativ organisering), forberedelse vitenskapelig høgskole, web-utvikling og byggesak.
- *Fellesfaglige tiltak (kr 1.813')*: Utgjøres av KU-midler (kr 813'), publikasjonsmidler (kr 614'), kompetansemidler (kr 201') og prosjektmidler (kr 185').
- *Investeringsformål (kr 1.748')*: Av midler budsjettet til investeringsformål er hhv. kr. 1.060' ikke tildelt konkrete investeringsprosjekter, mens kr 687' står ubrukt etter tildeling pr 31.12.12. Disse midlene er i sin helhet avsatt til investeringsformål for 2013.
- *Andre avsetninger (kr 4.875')*. Disse utgjøres av rest udisponerte midler ved enhetene samt midler ufordelt av styret. Utgjør ca. 4,5 % av tildelt bevilgning kap. 260. Ved budsjettfordeling har KHiB budsjettet med helt marginale reserver (se oversikt over). Disse avsetningene er KHiBs reserver og bidrar til at KHiB kan opprettholde et tilfredsstillende økonomisk handlingsrom også for 2013.

Avsetninger innen Kap. 281 er bundet og fremkommer/kan slik:

- *KHiBs stipendiater (kr 1.191')*.
- *KHiBs prosjekter fra prosjektprogrammet (kr 235')*.
- *Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (kr 4.979')*. Av tildelt bevilgning er midler til drift av programmene inntektsført. Fordeling må gjennomgås med programledelsen/-styret.

Avsetninger av ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag:

- *Utstyrsmidler (kr 3.500')*. Avsetningene for ikke inntektsført bevilgning viser kr 3.500' og er knyttet til utstyrsmidler tildelt over kap 281 i desember 2012. Disse midlene er planlagt disponert i 2013, jf. beskrivelse i rapportdelen, punkt 2.5.4.
- Bidragsinntekter som pr 31.12.12 står uopptjent utgjør i sum kr 87'.

Vedlegg

Vedlegg 1: Kjønnsbalanse totalt på KHIB, fordelt på ulike stillingskategorier og gjennomsnittslønn totalt og i ulike stillingskategorier fordelt på kjønn

		Kjønnsbalanse			Lønn (gjennomsnitt pr 01.10. Lønnstrinn)		
		% Menn	% Kvinner	Totalt Antall Årsverk(DBH)	Menn	Kvinner	Total gjennomsnittslønn
Totalt	2012	46,50	53,50	85,50			
Totalt	2011	47,20	52,80	85,00			
Administrative stillinger, totalt	2012	37,60	62,40	31,40			
Administrative stillinger, totalt	2011	42,00	58,00	30,00			
Ledere	2012				0,00	82,00	82,00
Ledere	2011				0,00	79,00	79,00
Mellomledere	2012				73,00	71,00	72,00
Mellomledere	2011				71,00	67,00	70,00
Saksbehandlere	2012				54,00	55,00	55,00
Saksbehandlere	2011				55,00	52,00	53,00
Andre Stillinger	2012		100,00	1			
Andre Stillinger	2011		100,00	1			
Lærling	2012					27,00	27,00
Lærling	2011					27,00	27,00
Undervisnings- og forsknings- og formidlingsstillinger, totalt	2012	47,40	52,60	44,10			
Undervisnings- og forsknings- og formidlingsstillinger, totalt	2011	45,30	54,70	45,00			
1013 Professor	2012				70,00	71,00	71,00
1013 Professor	2011				71,00	70,00	70,00
1011 Førsteamanuensis	2012				65,00	63,00	64,00
1011 Førsteamanuensis	2011				63,00	63,00	63,00
1008 Høgskolelektor	2012				58,00	59,00	58,00
1008 Høgskolelektor	2011				57,00	58,00	58,00
1017 Stipendiat	2012				50,00	50,00	50,00
1017 Stipendiat	2011				49,00	49,00	49,00
1020 Vit.ass	2012				41,00	41,00	41,00
1020 Vit.ass	2011				40,00	40,00	40,00
Drift og vedlikehold, totalt	2012	92,40	7,60	6,60			
Drift og vedlikehold, totalt	2011	91,00	9,00	6,70			
1120 Mester	2012				48,00	49,00	48,00
1120 Mester	2011				47,00	42,00	45,00
1136 Drifttekniker	2012				45,00		45,00
1136 Drifttekniker	2011				44,00		44,00
Støttestillinger for undervis.-forskning og formidling.	2012	41,7	58,3	2,4			
Støttestillinger for undervis.-forskning og formidling.	2011	43,5	56,5	2,3			
1077 Hovedbibliotekar	2012					59,00	59,00
1077 Hovedbibliotekar	2011					59,00	59,00
1515 Spes.bibliotekar	2011				50,00	48,00	49,00
1515 Spes.bibliotekar	2012				50,00	48,00	49,00

Vedlegg 2: Kjønnsdelt statistikk over arbeidstid

		Heltidsstillinger			Deltidsstillinger			Faste stillinger			Midlertidige stillinger		
		% Menn	% Kvinner	Totalt ansatte	% Menn	% Kvinner	Totalt ansatte i deltidstillinger	% Menn	% Kvinner	Totalt ansatte	% Menn	% Kvinner	Totalt ansatte
Totalt	2012	45	55	65	53	47	47	49	51	45	46	54	68
Totalt	2011	47	53	64	42	58	52	52	48	46	41	59	71

Merknad: Åremålstillinger er rapportert som midlertidige stillinger jfr. DBH

Vedlegg 3: Kjønnsdelt statistikk over foreldre-, velferds- og omsorgspermisjoner med og uten lønn

Stillingskategori		Foreldrepermisjon		Lengre velferdspermisjon		Korte velferspermisjon		Omsorgspermisjon	
		Antall fraværsdager		Antall fraværsdager u/lønn		Antall fraværsdager m/lønn		Antall fraværsdager u/lønn	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Undervisnings-forsknings og formidl.stillinger	2012	138		63	17				
	2011	101						52	
Administrativt personale	2012	77				10	2	387	
	2011	137				7	4	258	
Drifts og teknisk personale	2012						2		
	2011								

Vedlegg 4: Kjønnsdelt statistikk over sykefravær og fravær grunnet sykt barn

Stillingskategori	Fravær på syke barn		Sykefravær, egenmeldt				Sykefravær, legemeldt			
	Antall fraværsdager		Antall fraværsdager		Fraværprosent (andel)		Antall fraværsdager		Fraværprosent (andel)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Undervisnings-forsknings og formidl.stillinger	3		3	0	0,05	0	179	157	3,21	3,97
	10		10	6	0,17	0,13	359	200	6,16	4,43
	29	6	44	17	1	0,64	170	20	3,88	0,76
Administrativt personale	17	8	42	17	1,03	0,6	209	109	5,15	3,82
			0	22	0	1,27	0	64	0	3,68
Drifts og teknisk personale			0	18	0	1,2	74	18	54,41	1,2

Vedlegg 5: Rekruttering – Kjønnsdelt statistikk for 2012 og 2011

Stillings-kategori		Utlyste stillinger						Tilsatte uten	
		Antall søkere		Antall innkalt til intervju		Antall nytilsatte		Antall tilsatte	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger									
Førstestillinger og høyere	2012	29	19	5	2	2	0	2	3
	2011	24	27	5	2	1	2	1	4
Lærer og lektorstillinger	2012	11	10	4	4	1	1	1	0
	2011	4	7	2	4	2	2	0	1
Rekrutteringsstillinger	2012	2	2	2	2	1	2		
	2011	5	9	0	5	0	1		
Tekniske og administrative stillinger									
Lederstillinger	2012	2	1	2	1	0	1		
	2011	15	11	7	5	3	0		
Saksbehandler- stillinger	2012	33	14	10	1	3	1	2	0
	2011	54	17	16	5	4	0		
Tekniske- og drifts- stillinger	2012	8	5	3	2	1	1	0	1
	2011	0	10	0	4	0	1		

Merknad: Biblioteksstillinger er inkludert under tekniske- og driftsstillinger.

Vedlegg 6: Studentkapasitet:

Utdanningsinstitusjon: Kunst- og designhøgskolen i Bergen						
KORT SKJEMA						
Overordnede spørsmål som besvares helt kort og konsist, jf. den strategiske delen av Rapport og planer (2012-2013).						
1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med høsten 2013, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur?						
Svar spm 1: På bakgrunn av at Kunst- og designhøgskolen i Bergen ikke er en del av det resultatbaserte finansieringssystemet, er vi avhengig av at alle studieplasser er fullfinansierte. Et viktig element innen kunstdiskusjonen de senere årene har vært betoningen av kuratorrollen. Innenfor billedkunstfeltet omtales dette som skapende kuratorpraksis. Etter flere studieplasser innen MA design og MA kunst har 10 studieplasser på masterstudium i skapende kuratorpraksis har høyeste prioritert i vårt budsjettforslag utenfor rammen for 2014.						
2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?						
Svar spm 2: Dagens situasjon der KHiB er spredt på 6 bygninger er til hinder for utvikling. Samlokalisering i ett bygg vil gi nye muligheter.						
3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?						
Svar spm 3: Det vises til budsjettforslag utenfor rammen for 2014. Følgende utdanninger er prioritert: 1. Flere studieplasser MA design og MA kunst (totalt 20 plasser, 10 i design og 10 i kunst), 2. Utvikling av masterprogram i skapende kuratorpraksis/utstillingsprodusent (10 plasser), 3. SAK-midler for performanceutdanning, 4. Masterprogram i Performance kunst/Live Art. KHiB har et langsiktig mål om å etablere performanceutdanning i Bergen i samarbeid med Griegakademiet, UiB og Akademi for scenekunst, HiØ, 5. Flere studieplasser på bachelornivå i interiørarkitektur/romdesign med vekt på tjenstedesign (10 plasser).						
4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvikle av samme årsaker?						
Svar spm 4: Nei						
			Opptak 2012 (antall studie- plasser)	Planlagt opptak 2013(antall studie-plasser)	Muligheter for økning i antall studieplasser til høst 2013?	
			Antall	Antall	Ca. antall	
Helse- og sosialfag	Samlet		0	0	0	
	<i>hvorav</i>	<i>(spesifiser studietilbud ved behov)</i>	0	0	0	
Lærerutdanning	Samlet		0	0	0	
	<i>hvorav</i>	<i>(spesifiser studietilbud ved behov)</i>	0	0	0	
Realfag og teknologiske fag	Samlet		0	0	0	
	<i>hvorav</i>	<i>(spesifiser studietilbud ved behov)</i>	0	0	0	
Andre fag	Samlet		0	0	0	
	<i>hvorav</i>	<i>(spesifiser studietilbud ved behov)</i>	138	138	0	